

A
CSIKSOMLYÓI RÓM. KATH.
FŐGYMNASIUM
ÉRTESITŐJE
AZ 1892—93 TANÉVRŐL.

KÖZLI:
BÁNDI VAZUL
IGAZGATÓ,

CSIK-SZEREDÁBAN,
NYOMATOTT GYÖRGYJAKAB MÁRTONNÁL
1893.

A
CSIKSOMLYÓI RÓM. KATH.
FŐGYMNASIUM
ÉRTESITŐJE
AZ 1892—93. TANÉVRŐL.

KÖZLI
BÁNDI VAZUL
IGAZGATÓ.

CSIK-SZEREDÁBAN,
NYOMATOTT GYÖRGYJAKAB MÁRTONNÁL
1893.

1.

A csiksomlyói róm. kath. főgymnasium magyar érmei.

Gymnasiumunk éremgyűjteménye még igen szerény. Hogy mindazonáltal nyomtatott katalogusban óhajtjuk a magyar érmeinket közzétenni, egyszerű oka az, hogy a társintézetekkel és más gyűjtőkkel csereviszonyba óhajtunk lépni s így esetleg olyan érmekhez jutni, a melyek gyűjteményünkben nincsenek.

A gyűjtés kezdetét veszi a 60-as években ; elején lassan halad egészen az 1890-dik tanévig. Az 1892. és 93-ik tanévben már többet sikerült gyűjtenünk, mint a megelőző összes harmincz év alatt, mi Bándi Vazul igazgató buzgóságának köszönhető.

Nem mulaszthatom el, hogy az intézet háláját ne fejezzem ki a kegyes adakozók iránt legalább azzal, hogy neveiket közzé teszem. Első sorban is ki kell emelnem ngos Imets F. Jákó gyulafehérvári kanonok urat, a ki mint ezen intézetnek érdemeiben gazdag volt igazgatója részint saját adományaival, részint buzgó gyűjtésével jelentékenyen gyarapította az éremgyűjteményt. Hálánkat kiérdemelték tovább : néhai Kardos Ignác gyulafehérvári kanonok, a ki 1863/4. tanévben igen szép érmekkel ajándékozta meg az intézetet ; tekintetes Bajkó Péter honvédszázados, ki a leglelkesebb gyarapítója nem csak éremtárunknak, hanem a tanári- és az ifjusági könyvtáraknak is ; Puskás Tamás csik madarasi plébános, Császár Károly miklósvári plébános ; Paál Kap. János helybeli zárdafőnök ; Bodó Alajos esperes-plebános, Karda Lajos, Molnár József kolozsvári gyáros, Gombos László tordai kereskedő, Jakab Lajos szentmihályi plébános, Both Ferencz gyergyó szárhegyi főesperes-plebános, Zomora Dániel gyergyó-alfalvi plébános, Éltés Zsigmond tszéki bíró, P. Lakatos Kornél brassói zárdafőnök, Székely Károly

árvaszéki ülnök, P. László Polykarp tartom. főnök, néh. Csató József sorhajó-hadnagy, dr. Frank-Kis István kolozsvári gyáros, dr. Kolonics Dénes körorvos, Péter Lajos delnei plébános, Farkas Lajos helybeli kereskedő, Bándi Vazul igazgató, Paál Gábor, Szász Károly, Lakatos Izra, Jakab Antal, Kassay Lajos, Haydn J. Hugó, Korber Imre tanárok és csekélységem is. Végre az intézet nemes ifjusága.

E katalogus egyszerűen tárgymutató kíván lenni azon célra, a melyet magunk elé tűztünk t. i. gyűjteményünk kiegészítése, nevezetesen csere utján.

Ugyanazért tisztelettel felkéretnek az iskolák és más pénz- és éremgyűjtemények tulajdonosai, hogy a mennyiben csere utján gyűjteményüket szaporítani óhajtják a gymnasiumunknál felesleges példányokat, melyek ezen jegyzékben fel vannak tüntetve, kegyeskedjenek az ezen katalogusban nem foglalt érmekkel kicserélni.

E katalogus megírásánál kiváló szolgálatot tett nekem a Györök Márton pozsonyi tanár által szerkesztett jeles katalogus, Jacobus Rupp Numi Hungariae Buda 1841, továbbá Reissenberger Lajos nagyszombeni főgymn. tanár által irt: „Die Siebenbürgischen Münzen des Freiherrlich Samuel von Bruckenthal'schen Museum in Hermanstadt“ cz. műve.

Rövidítések: Av. Avers; Rev. Revers; N. — nagysága; S. súlya; Ijm. igen jól megtartva; Jm. — jól megtartva. A ritkasági fokát az R-ek száma jelzi.

A) Az Árpád-házbeli királyok érmei.

(1000 1301.)

Szent Istvántól II. Endréig nincs érmünk.

IV. Béla és V. István közös érmei:

1. Réz érem. Av. Gyöngykörön belül góth betűkkel: REX STS—VLAHA XER Egy gyöngyözött, fönt két ívvé alakuló vonal, mely az érmet két részre osztja. A két felső ív által képezett üres téren kis kereszt. A két oldalon előre néző, ülő és megkoronázott király látható, mindkettő melléhez szorított jobbájában liliomos jogart, fölemelt baljában pedig egy-egy birodalmi almát a keresztet tart. Fejeik oldalán hat pont és felettük három-három kereszt; lábuk alatt számoly. A talapzat alatt kis pontozott ívben IM.

Rev. Hasonló körben: **ANCTA—MARIA** közepén a nimbusszal ellátott Maria ülő s előre néző alakja, jobb kezében a liliomos kormánypálca, balját szívéhez szorítva tartja. A fej két oldalán egy-egy kereszt, balra gyűrű. N. — 3·2 cm. S. 2·48 gr. Jm. Rupp. VIII. 200., Győrök 19. lap 107.

2. **Réz érem.** Avers és revers írása ismeretlen. Lásd Rupp. XI. Tábla 324, Győrök 122. sz.

V. **István**tól III. **Endrőig** nincs érmünk.

B) **A vegyes házbeli királyok érmei.**

(1301—1526.)

Venczeltől II. vagy **Kis Károlyig** nincs érmünk.

Zsigmond 1387—1437.

3. **Denár.** Av, **MON SIG—IS MVNDI.** Közepén kettős kereszt, melynek függélyes szárai az érem karimájáig érnek s valaminth a kereszt szárai be vannak hasítva s végük felé szélesednek; a két kereszt szár között: **N—W.**

Rev. + **REGIS VNGARI ET·C** (etera). Egyszerű pajzs, közepén a négy magyar keresztvonallal. A két alsó között egy-egy pont. N. 2·1 cm. S. 0·61 gr. Jm. R. Rupp XV. 434. Győrök 177 szám.

4. **Obolus.** Av. **S—V—R** (Sigisimundus Hungariae Rex) s a két négy szalagos s két brandenburgi sassal ellátott négy mezejű pajzs.

Rev. Gyöngykörön belül egy egyszerű, szélein behasított kereszt, mindegyik szögletben egy-egy nyílt koronával. N. 1·94 cm. S. 0·22 gr. Jm. Rupp XV. 437. Győrök. 189. sz.

Osztrok Albert 1437—1430.

E király 9 féle pénzeiből sincs.

I. **Ulászló** 1440—1444.

5. **Denár.** Gyöngykör s körvonal között: **M·VLADIS—LAI·REGIS.** Az egész érmet két részre osztó s szélein felhasított kettős kereszt. Oldalain **D—N.**

Rev. Kettős ivalaku köröm belül három tojásdad alaku, felül egyenes lapu pajzs s az általok alkotott három szögben kis kereszt. N. 2 cm. S. 0·44 gr. Jm. RR. Rupp XVI (Spec. VIII. 3.) Győrök. 208. sz.

Hunyadi János kormányzó 1449—1452.

E kormányzó 7 féle pénzeiből sincs.

V. L á s z l ó (posthumus) 1452—1457.

E király 25 nemű pénzeiből sincs.

Hunyadi Mátyás 1458—1490.

6. Denár. Av. + M. MATHIE · R · VNGARIE, Felül egyenes, alul gömbölyű négy részre osztott pajzsban a négy magyar kereszt-szalag, az apostoli kettős kereszt; a három megkoronázott leopárd fő s a cseh oroszlán. Középen hasonló alakú kis pajzsban a holló.

Rev. PATRONA—VNGARIE. Középen Mária a kis Jézussal, mindkettőnek feje körül nimbus. Oldalain K—p s utóbbi alatt szecsekerek. N=2 Cm. 5=0.62 gr. Ijm. Győrök. 231. sz.

II. Ulászló 1490—1516. E királytól nincs érmünk.

II. Lajos 1516—1526.

7. Denár. Av. Körvonal s gyöngykör között: LVDOVICVS * R * VNGARI * 1517 középen a négy mezejű behorpadt oldalu alól gömbölyű pajzsban: a négy magyar kereszt-szalag, az apostoli kettős kereszt a három koronás leopárd fő s a cseh oroszlán, középen egy kis pajzsban a lengyel sas.

Rev. Hasonló körök között PATRONA * * VNGARIE * A megkoronázott Máriakép, jobbjában a kis Jézussal. Oldalain: K—G. N. 2·1 cm. S. 0·53. Jm. Rupp XXIII. 579. Győrök. 274.

8. Hasonló 1521-ből.

9. Hasonló 1525-ből.

10. Hasonló 1526-ból.

11. Hasonló 1527-ből.

Szapolyai János 1526—1540. E nincs pénzünk.

János Zsigmond 1540—1571.

12. Denár. Av. Két gyöngykör között: IOHAN · SECVN · D · G · R · VNGA * 1557 * Fent egyenes, oldalain behorpadt, alul gömbölyű, 4 részre osztott pajzsban a 4 magyar szalag, a kettős kereszt, a három koronás leopárd fő s egyszarvu (?) Középen kis pajzsban a Szapolyai czimer.

Rev. PATRONA · VNGARIE. Gyöngykörön belül félbold fölött a Boldogságos Szűz. Oldalain NP. RR. (Glósz tanár aján-déka.) Rupp. 596. sz. Győrök 298 sz.

C) A Habsburg házból származott királyok érmei.

(1526-tól mostanig.)

I. Ferdinánd 1527—1564.

13. Denár. Av. Két gyöngykör között FERDINAND · D · G · R · VNGA * 1527 * A belső gyöngykörön belül: fent egyenes, olda-

lain behorpadt s alúl gömbölyű négy részre osztott pajzsban a négy magyar szalag, a kettős kereszt, három koronás leopárdfü s a cseh oroszlán. Középen kis pajzsban az osztrák szalag.

Rev. Két gyöngykör között: PATRONA * — * VNGARIE.
Az ismeretes Mária kép a kis Jézussal. Oldalain K. B. N. 2-1. S.
0-54 gr. Jm. Györík 304—368.

14. Hasonló 1528-ból.
15. Hasonló 1529-ből.
16. Hasonló 1530-ból.
17. Hasonló 1531-ből. Ebből van 1 cserepéldány.
18. Hasonló 1532-ből.
19. Hasonló 1533-ból.
20. Hasonló 1534-ből.
21. Hasonló 1535-ből. Ebből van két cserepéldány.
22. Hasonló 1536-ből. Ebből van 2 cserepéldány.
23. Hasonló 1537-ből.
24. Hasonló 1538-ből.
25. Hasonló 1539-ből. Ebből van 1 cserepéldány.
26. Hasonló 1540-ből. Ebből van 1 cserepéldány.
27. Hasonló 1541-ből. Ebből van 5 cserepéldány.
28. Hasonló 1542-ből. Ebből van 2 cserepéldány.
29. Hasonló 1543-ből.
30. Hasonló 1544-ből. Ebből van 3 cserepéldány.
31. Hasonló 1545-ből. Ebből van 6 cserepéldány.
32. Hasonló 1546-ből. 4 cserepéldány.
33. Hasonló 1547-ből. 5
34. Hasonló 1548-ből. 14
35. Hasonló 1549-ből. 11
36. Hasonló 1550-ből. 16
37. Hasonló 1551-ből. 8
38. Hasonló 1552-ből. 8
39. Hasonló 1553-ből. 1
40. Hasonló 1554-ből. 9
41. Hasonló 1555-ből. 4
42. Hasonló 1556-ből. 8
43. Hasonló 1557-ből. 9
44. Hasonló 1558-ből. 6
45. Hasonló 1559-ből.

46. Hasonló 1560-ból.	3	cserepéldány.
47. Hasonló 1561-ből.	2	"
48. Hasonló 1562-ből.	1	"
49. Hasonló 1563-ból.	5	"
50. Hasonló 1564-ből.	5	"
51. Hasonló 1565-ből.	3	"

M i k s a 1564—1576.

52. D e n á r. Av. Két körvonal között: MAX·II. D·G·E·R·O·I·S·A·V·G·H·V·B·R. Fent egyenes, oldalain behorpadt, alul gömbölyű négy részre osztott pajzsban a magyar négy szalag, az apostoli kettős kereszt, a három dalmát leopárdfü s a cseh oroszán; középen kis pajzsban az osztrák szalag. A pajzs fölött 1565.

Rev. Vonal és gyöngykör között: PATRONA · ✱ · VNGARIE. Az ismeretes Máriakép. Oldalain: KB. N. 2 cm. S. 0·41. Jm. Györík. 370—394.

53. Hasonló 1566-ból.	3	cserepéldány.
54. Hasonló 1567-ből.	9	"
55. Hasonló 1568-ból.	6	"
56. Hasonló 1569-ből.	7	"
57. Hasonló 1570-ből.	8	"
58. Hasonló 1571-ből.	8	"
59. Hasonló 1572-ből.	3	"
60. Hasonló 1573-ból.		
61. Hasonló 1574-ből.	1	
62. Hasonló 1575-ből.	10	
63. Hasonló 1576-ból.	10	
64. Hasonló 1577-ből.	20	
65. Hasonló 1578-ból.	4	

R u d o l f 1576—1608. + 1612.

66. D e n á r. Av. RVD·II·RO·I·S·A·V·G·H·B·R. Szemcsés körben behorpadt oldala, fent egyenes, alul gömbölyű négy részre osztott pajzsban a magyar négy szalag, a kettős kereszt, a három leopárdfü, a cseh oroszán. Középen kis pajzsban az osztrák szalag.

Rev. Szemcsés kettős körben: PATRONA 1579. VNGARIE. Középen a boldogságos szűz, jobbájában a kis Jézus. Oldalain K—B. N. 2. cm. S. 0·45 gr. Jm. R. Györík. 402. szám. 5 cserepéldány.

67. Hasonló 1580-ból. 14 cserepéldány. Györík 404. szám.

68. Hasonló 1581-ből. 11 cserepéldány Győrök, 405. szám.
 69. Hasonló 1582-ből; 4 " "
 70. Hasonló 1583-ból. 5 " "
 71. Hasonló 1584-ből. 11 Győrök 407. szám.
 72. Hasonló 1585-ből. 1 " 409. "
 73. Hasonló 1586-ból. 4 " 411. "
 74. Hasonló 1587-ből. 3 " 412. "
 75. Hasonló 1588-ból. 1 " 413. "
 76. Hasonló 1589-ből. 2 " 414. "
 77. Hasonló 1590-ből. " 415. "
 78. Hasonló 1591-ből. 8 " " 416. "
 79. Hasonló 1592-ből. Ebből van 1 cserepéldány.
 80. Hasonló 1593-ból. Ebből van 4 cserepéldány.
 81. Hasonló 1594-ből. Ebből van 2 cserepéldány. Győrök 420. sz.
 82. Hasonló 1595-ből.
 83. Hasonló 1596-ból.

II. Mátyás 1603—1619.

84. Denár. Av. Két gyöngyör között : MAT·II·D·G·REX·
 HVN·1619. Középen a megkoronázott magyar czimerpajzs, olda-
 lain N—B.

Rev. Hasonnemű körök között PATRONA—VNGARI. Kö-
 zépen az ismeretes Máriakép. Alatta kis pajzsban az osztrák
 szalag N. 2 cm. S. 0·42 gr. Jm.

II. Ferdinánd 1619—1637.

85. Denár. Av. Két körvonal között : FER·II·D·G·R·I·S·A·
 G·H·B·R. Középen a magyar czimerpajzs. Oldalain K—B. Fölötte 1633.

Rev. Hasonnemű körök között : PATRO·HVNGA. Középen
 az ismeretes Máriakép. N. 1·7 cm. S. 0·50 gr. Jm. — Győrök 480. sz.

Bethlen Gábor 1620—1622.

E királytól nincs érmünk.

III. Ferdinánd 1637—1757.

Ettől sincs.

IV. Ferdinánd † 1654.

Ettől sincs.

Leopold 1657—1705.

86. Kőrmöczi 15 krajczáros. Av. Egy szalagon a
 következő körirat : LEOPOLD·D·G·R·I — ·S·A·GE·HV·BO·REX.

Jobbra fordult babérkoszorús mellképe, nyakáról az aranygyapjas rendjel csüng. Lent diszes keretben XV.

Rev. Hasonnemü szalagon e körirat: PATRONA HVNGARIÆ. Dicsfénytől övezett Máriakép, balján a kis Jézus, jobbjában jogar. Oldalain K—B. Fölötte 16+75. Lent a megkoronázott magyar czimerpajzs. S. 6·23 gr. N. 3·5 cm. R. Győrök. 527. szám. 1 cserepéld.

87. Hasonló 1677-ből.

88. Hasonló 1678-ból

89. Hasonló 1679-ből. 1 cserepéldány.

90. Hasonló 1680-ból.

91. Hasonló 1681-ből.

92. Hasonló 1682-ből.

93. K ö r m ö c z b á n y a i 6 k r a j c z á r o s. Av. Két gyöngykör között: LEOPOLDVS·D·G·R·—I·S·A·G·E·H·V·B·R·E·X. Jobbra fordult babérkoszorús mellkép, nyakáról az aranygyapjas rendjel csüng. Alul egy körben VI.

Rev. Két gyöngykör között e körirat: PATRONA HV—NGARIÆ 1668+ Belül dicsfénytől övezett Máriakép, balján a kis Jézus, jobbjában jogar. Oldalain K—B, lent a magyar czimerpajzs. N. 3·16 cm. S. 2·04. Ijm. 1 cserepéldány.

94. Hasonló 1670-ből.

95. Hasonló 1672-ből. L. Győrök 536, szám.

96. Hasonló 1673-ból 537. szám.

97. Hasonló 1674-ből.

98. P o l t u r a, azaz 1¹/₂ krajczár Av. Két gyöngykör között: LEOPOLD+D+G+R+I+S+A+G+E+HVN+BO+R·E·X. A királynak jobb felé fordult babérkoszorús mellképe. Alatta keretben 3.

Rev. Hasonnemü körök között az ismeretes Mária kép, bal karján a kis Jézussal. Oldalain P—H (= Patrona Hungaria). Alatta két sorban: P·O·L·T·V·R·A—· 1696. N. 2·9 cm. S. 1·11 gr. Ijm. Győrök. 562. sz.

99. Hasonló 1697-ből. 1 cserepéldány. Győrök 564. sz.

100. Hasonló 1700-ból. 580. sz.

A Rákóczy forradalom korában vert érmek.

(1704 – 1707.)

101. T i z k r a j c z á r o s r é z é r m. Av. Szemcsés körben nyílt koronával ellátott kétrészü magyar czimerpajzs. Oldalain : 17·40

Rev. Hasonnömű körön belül két sorban: PRO—LIBERTATE
s ez alatt díszes keretben X. — N. 3·6 cm. S. 9·03 gr. Ijm.
Győrök. 630. sz.

102. Hasonló 1705-ből. 4 cserepéldány.

103. Hasonló 1706-ből. 10 cserepéldány.

104. Poltura részből. Av. Koronás magyar czimerpajza.
Oldalain K—B. Alul POLTVRA·A° 1705.

Rev. PATRONA * HVNGARIAE. Az ismeretes Máriakép
s a kis Jézus a balkarján. N. 2·8. S. 2·84 gr. Győrök, 647. sz.

105. Hasonló 1707-ből. 1 cserepéldány. Győrök, 658.

I. József 1705—1711.

106. Poltura. Av. JOSEPH·D·G·R·I·S·A·G·H·B REX.
Jobbrafordult babérkoszorús mellképe.

Rev. Az ismeretes Máriakép a kis Jézussal. Oldalain P—H.
Alatta két sorban: POLTVRA — 1709. N. 2·3 cm. S. 1·10 gr.
Ijm. Győrök, 670. sz.

III. Károly. 1711—1740.

E királytól nincs érmünk.

Maria Theresia 1740—1780.

107. Ezüst emlék érem. (Jeton) magyar királylyá koronáztatására. Reczés körben a két angyal által tartott magyar korona alatt hat sorban; MARIA THERESIA·IN REG. HVNGARIAE
|CORONATA POSON: 25·IVN 1741.

Rev. Reczés körben a királynak jeligéje: IVSTITIA ET CLEMENTIA. Középen a megkoronázott két hátsó lábán álló cseh oroszán az apostoli kettős keresztet tartva, bal lábával az osztrák czimerpajzsa támaszkodik. N. 2·6. S. 2·09 gr. Győrök 800. sz.

108. Körmőczi arany. Av. Szemcsés körben: M·THER·D·G·R·I·—G·H·B·R·A·A·D·B·C·T (Maria Theresia, Dei Gratia Romanorum Imperatrix, Germaniae, Hungariae, Bohemiae Regina, Archiducissa Austriae, Ducissa Burgundiae, Comissa Tyrolis). A koronázási díszöltönyben levő jobbfelé néző M. Theresia; jobb-
jában jogár, baljában a birodalmi alma. Oldalain K—B.

Rev. Szemcsés körben: PATRONA REGNI—HVNGARIAE.
1765. Dícsfényben ülő Máriakép, balkaron Jézuskával, jobb-
jában jogár. Alul koronázott kétrétű s díszített magyar czimerpajza. N.
2·8 cm. S. 3·49 gr. Győrök, 816. sz.

109. Körmőczi 10 krajczáros. Av. M·THERESIA·

D·G·R.—IMP·GE·HV·BO·REG. Babér és pálma koszorún belül M. Theresia jobbra fordult mellképe.

Rev. PATRONA·REGNI—VNGARIAE 1764. Babér és pálmaág között egy állványon, melyen 10 látható, a Máriakép jobb karján Jézuska; a gályák a körírás között: K—B.

110. K ö r m ö c z i p o l t u r a. Av. M·THER·D·G·R·I·G·H·B·REG. Jobbfelé néző diademás mellkép.

Rev. A dicsfényben lévő Máriakép, jobb karján a kis Jézus. Oldalain fönt: P—H, középen 17—50, ez alatt K—B; lent félkör alakjában: POLTVRA. N. 2·38 cm. S. 0·92 gr. Jm. Győrök, 831.

111. R é z p o l t u r a. Av. Reczés körben: M·THERES·D·G·R.—I·GE·HV·BO·RE·G. Jobbra fordult diademás mellképe.

Rev. Reczés körben félhold fölött dicsfényben ülő Mária, balján a kis Jézus, jobbában jogár. Oldalain: fönt P—H, lejjebb 17—63, alatta K—M. Lent félkörben: POLTVRA. N. 3·5 cm. S. 16 53 gr. Ijm. 16 cserepéldány. Győrök, 864. sz.

Hasonló, de a mellkép alatt egy S (Selmech.) Győrök, 868. sz. Hasonló 1765. 3 cserepéldány.

112. F é l r é z p o l t u r a. Av. Reczés körben: M·THERESIA·D·G·R·IMP·GE·HV·BO·REG. 1763. A megkoronázott s szépen díszített kétrészü magyar czímerpajzs. Rev. Hasonló körben PATRONA—HUNGARIAE, az ismeretes Mária kép, balján a kis Jézussal félhold fölött dicsfényben ülve. N. 2·7 cm. S. 5·96 gr. Ijm. Győrök, 876. sz.

113. Hasonló 1765ből. 1 cserepéldány. Győrök. 878. sz,

114. K ö r m ö c z i r é z k r a j c z á r. Av. Szemcsés körben: M·THERES·D·G·R·I·G·H·B·R·A·AUST. Jobb felé néző fodros hajú és diademás mellkép.

Rev. Hasonló körben díszes keret, ebben négy sorban: EIN KREVTZER 1761 K.— N. 3·1. S. 10·14 gr. Ijm. Győrök. 886.

115. Hasonló 1762ből, de K. helyett S. 5 cserepéldány.

116. Hasonló 1765-ből S jeggyel.

117. Av. Reczés körben: M·THERESIA·D·G·R·HV·BO·R·A·A Jobbra fordult fátyolos feje.

Rev. Babér és pálmaág között négy sorban: EIN KREVTZER| 1780|K|— N. 3 cm. S. 7·24 gr. Jm. Győrök. 892. sz.

118. Hasonló, de K helyett S. 2 cserepéldány.

119. K ö r m ö c z i f é l r é z k r a j c z á r. Av. Szemcsés kör-

ben: M·THERES·D·G·—RO I·G·HV·BO·REG. Jobbra fordult hajfűrtös diademás mellképe.

Rev. Reczés körben díszes keret, ebben két sorban $\frac{1}{17 \ 2 \ 66}$
Az alatt: K. N. 2.6. S. 5·27 gr. Győrök. 894. 2 drb cserepéldány.

II. József 1780—1790.

120. K ö r m ö c z i r é z k r a j c z á r. Av. IOS·II·D·G·R·I·S·A·GEHV·BO·REX·A·A. Szemcsés körben a király balra fordult arc képe.

Rev. Pálma és babérág között négy sorban: EIN KREUTZER
1781.—B. N. 3 cm. S. 6·97 gr. Jm. Győrök, 917.

121. Hasonló 1790-ből. Győrök, 1790. 1 cserepéldány.

II. Leopold 1790—1792.

Ettől nincs érmünk.

I. Ferencz 1792—1825.

122. K ö r m ö c z i h é t k r a j c z á r o s. Av. FRANC·II·—D·G·R·IMP·—S·A·GE·HV·—B·REX·A·A. Csucsára állított négyszögben a kettős sas, nimbus, jogar s karddal; mellén a szintén megkoronázott s az aranygyapjas rendjeltől üvedzett kétrészü osztrák lotharingiai címertpajzs s oldalain V—II.

Rev. Diszített négyszögben 7 alatt pálma és babérág. Lent 1802. Alatta: B. N. 3·2 cm. S. 4·34. Győrök, 952.

123. K ö r m ö c z i h a t k r a j c z á r o s. Av. Szemcsés körben: négy sorban: 6—KREVTZER—1795—B. Alul keresztbe fektetett babér és pálmaág.

Rev. Szemcsés körben: KAI·KÖN·ERBLÄNDISCHE·SCHEID·MVNZ. Középen a megkoronázott kettős sas stb. mint az előbbin. N. 2·7 cm: S. 3·34 gr. Jm. Győrök, 954.

124. K ö r m ö c z i h a r m i n c z k r a j c z á r o s r é z é r e m. Av. Szemcsés körben: FRANZ, KAIS·V·OEST·KOEN·Z·HVNG·BOEH·GALIZ·U·LOD· Pontokból álló s élére állított négy szögön belül Ferencznek balra fordult babérkoszorús feje. Alatta B: A négy szög mindenik oldalán kívül 30.

Rev. Szemcsés körben DREYSSIG·KREUZER·ERBLÄND·ISCH·1807*. Szintén pontokból álló négyszögön belül kiterjesztett

szárnyu kétfejú koronás sas jogarral, mellen körben 30. A négyszög oldalain: WIENER ST.—BANCO ZETT.—THEILVNGS—MVNZ:Z:30 K. N. 4·25 cm. S. 14 gr. Ijm. Győrök. 957. sz. 3 cserepéldány.

125. Hasonló B helyett S. 4 cserepéldány.

126. K ö r m ö c z i 15 k r a j c z á r o s r é z é r e m. Av. Szemcsés körben: FRANZ·KAIS·OEST·KOEN.—Z·HVN·BOEH GALIZ·V·LOD· Pontokból álló s élére állított négyszögön belül Ferencz babérkoszorús balra fordult feje. Alatta a négyszög középső ivalakban tompított csúcsban 15 áll.

Rev. Hasonló körben: FVNFEHEN KREVTZER—ERBLAENDISCH·1807. Hasonló négyszögön belül az ismeretes kétfejú koronás sas, mellén 15. Az ivalakban tompított csúcsban szintén 15 s a négyszögön belül: WIENER ST.—BANCO ZET.—THEILVNG.—MVNZ:Z·14. N. 4·1 cm. S. 12·51 gr. Ijm. Győrök 961. sz. 1 cserepéldány.

127. Hasonló, de B helyett S.

128. K ö r m ö c z i h a t k r a j c z á r o s r é z d a r a b. Av. FRANZ II·RÖM·KAI·KÖN·ZV·HV·RÖ·ERZH·Z·OEST. Ferencznek balrafordult babérkoszorús feje. Alatta két keresztbe fektetett ág fölött B.

Rev. SECHS KREVTZER·ERBLAENDISCH·1800. Az ismeretes kétfejú s kiterjesztett szárnyú koronás sas jogarral és karddal; mellén az aranygyapjas rendjel által körülvett tojásdad körben 6. — N. 3·7 cm. S. 11·91. Ijm. Győrök, 969. sz.

129. Hasonló, de B helyett S. 2 cserepéldány.

130. K ö r m ö c z i h á r o m r é z k r a j c z á r o s. Av. Reczés körben: FRANZ·KAIS·V·OEST·KÖN·Z·HV·BÖ·GAL·V·LO. Ferencznek balrafordult babérkoszorús mellképe. Lent diszités alatt B.

Rev. Szemcsés körben: SCHEIDEMVNZE DER WIENER WAEHRVNG. Kórdíszben belül három sorban: 3 KREVTZER 1812. Ezalatt kacskaringós diszités. N. 3·8 cm. S. 11·63 gr. Ijm.

131. Hasonló, de B helyett S. 2 cserepéldány.

132. K ö r m ö c z i 3 r é z k r a j c z á r o s 1800-ból. Av. FRANZ·II·D·G·R·S·A·GER·HVN·BOH REX·A·A· Ferencznek balrafordult babérkoszorús feje. Alatta B.

Rev. A kettős ismeretes sas, mellén 3. S. 747. Győrök, 975. sz. 2 cserepéldány.

133. Hasonló, de B helyett S. 4 drb cserepéldány.

134. K ö r m ö c z i r é z k r a j c z á r. Av. Szemcsés körben : FRANC·II·D·G·R·I·S·A·G·E·H·V·B·O·R·E·X·A·A· Ferencznek balrafordult babérkoszorús feje. Alatta B.

Rev. A megkoronázott kettős sas, mellén 1, oldalain 18—00. N. 2·84 cm. S. 4·61 gr. Ijm. Győrök, 991. sz. 1 cserepéldány.

134. K ö r m ö c z i r é z k r a j c z á r 1812-ből. Av. FRANZ·KAIS·V·O·EST·KÖ·Z·H·V·BÖ·G·AL·V·LO. Ferencznek balra fordult babérkoszorús feje. Alatta B.

Rev. + SCHEIDEMVNZE DER WIENER WAEHRVNG. Körvonalon s diszidésen belül három sorban 1|KREUTZER 1812. N. 3 cm. S. 4·72 gr. Ijm. Győrök, 980. sz. 1 cserepéldány.

135. Hasonló, de B helyett S. 21 cserepéldány.

236. K ö r m ö c z i r é z k r a j c z á r 1816-ból. Av. Szemcsés körben csillag alatt: EIN KREUZER 1816. Lent babér és pálmaág alatt B.

Rev. Hasonló körben: K·K·O·ESTERREICHISCHE SCHEIDEMVNZE. Egyenes oldalu koronás pajzsban kétéjű kiterjesztett szárnyú sas, mindenik fején korona jogarral és karddal, közepén az osztrák-cseh-lotharingiai czimerpajzs. N. 3·25 cm. S. 8·55 gr. Ijm. Győrök, 986. sz.

137. Hasonló, de B helyett S. 1 cserepéldány.

138. K ö r m ö c z i f é l r é z k r a j c z á r o s 1812-ből. Av. Reczés körben: FRANZ·KAI·V·O·ES·KÖ·Z·H·V·B·O·G·AL·V·LO. A király balra fordult babérkoszorus feje. Alatta diszítésben: S

Rev. Kacsaringós körben három sorban: 1, KREVTZER 1812. N. 2·52 cm. S. 2·03. Ijm. Győrök, 998.

139. Av. Két rózsa között $\frac{1}{2}$, alatt félkörben KREUZER 1816. s két kereszbefektetett babér és pálmaág alatt S.

Rev. Olyan mint az 1816-ik krajczáré. Győrök, 995. 2 cserepéldány.

Mária Ludovika, Ferencz második neje.

140. Ezüst emlékérem 1808-ból, magyar királynévá koronáztatására. — Av. Szemcsés körben: magyar korona alatt hat sorban: MARIA LVDOVICA AVG· FRANCISCI AVST· IMP HVNG BOH·REGIS·CORONATA HVN REG· POSONII· VII·SEPT·MDCCCVIII|

Rev. Szemcsés körben: RECTE ET CANDIDE Talapzaton egy lilium. Györík, 1007. sz.

V. F e r d i n á n d 1830—1848.

A forradalmi korszak érmei.

141. K ö r m ö c z i e z ü s t h u s z a s. Av. Szemcsés körben: V FERD·MAGY·H·T·ORSZ·—KIRÁLYA ERD·N·FEJED· A király balra fordult babérkoszorús feje. Alatta K·B.

Rev. Hasonló körben: SZ·MARIA·IST ANNYA—MAGY·OR·VÉDŐJE 1848. Az ismeretes félholdon ülő Máriakép dicsfényben, bal karján a kis Jézussal. Alatta 20. Széle rovatkolt. N. 3·2 cm. S. 3·49. Ijm. Györík, 1021. sz.

142. N a g y b á n y a i e z ü s t h a t k r a j c z á r o s. Av. Szemcsés körben négy sorban: HAT KRAJCZÁR|1249|NB.

Rev. Hasonló körben: MAGYAR KIRÁLYI VÁLTÓ PÉNZ. Középen a két részre osztott koronás magyar czimerpajzs. Oldalain 6.—K. N. 2·05 cm. S. 2·21 gr. Ijm. Györík, 1024. szám. 1 cserepéldány.

143. N a g y b á n y a i 3 r é z k r a j c z á r o s. Av. Csillag alatt három sorban: HÁROM KRAJCZÁR 1849. Alatta keresztbe fektetett babérág alatt N.B.

Reverse olyan mint előbbié. Oldalain: 3.—K. N. 3·8 cm. S 25·8 gr. Ijm. Györík. 1026. sz.

144. K r a j c z á r. Mélyített gyöngykörben három sorban: EGY|KRAJCZÁR 1848. Kacsaringós diszítés.

Reverse olyan mint az előbbié, a pajzs oldalain azonban semmiféle jegy nincs. N. 3·2 cm. S. 8·42 gr. Ijm. Györík, 1027. sz. 3 cserepéldány.

145. Hasonló 1849-ből, de az évszám alatt: N. B. Györík, 1028. sz. 10 cserepéldány.

B a n k j e g y e k.

146. S z á z f o r i n t o s K o s s u t h - b a n k ó, 1848. szept. 1-ről. Sorszáma·AT—TX 47654.

147. E g y m á s i k B S — I A s o r s z á m 15813. RR.

148. T i z f o r i n t o s K o s s u t h - b a n k ó, 1848. szeptember 1-ről. Sor Bb 10865—43.

149. Hasonló. Sor UD, 5500—34.

149—165. 17 drb cserepéldány.

166—181. Ötforintos Kossuth-bankó, szeptember 1-jéről. Sor E. L.: o. 2827.

Ebből 14 drb cserepéldány.

182—190. Kétforintos Kossuth-bankó. Sorszama BPh 74,837.

Ebből 8 drb cserepéldány.

191. Két forintos Utalvány Magyar-Ország közjöveldelmeire, Budán, 1849. márczius 1.

192—193. Egyforintos Kossuth-bankó g-vt.

Ebből 2 drb cserepéldány.

194—199. Harmincz pengő krajczáros kincstári utalvány 1849. január 1-jéről. z. o. ü.

Ebből 5 drb cserepéldány.

200—205. Tizenöt pengő krajczáros kincstári utalvány 1849-ki január 1-jéről. D. eu.

Ebből 5 drb cserepéldány.

I. Ferencz Jó zsef 1848.

Országgyűlési ónemlékérem 1865-ből.

Av. Kettős körben 27 vármegyének kört képező czimerpajzsain belül babérgalyak között a megkoronázott kétrészü behorpadtoldalú magyar czimerpajzs. A babérgalyak mindegyikén három-három czimer: Erdély, Szlavonia, Horvátország, Dalmátia stb. Lent két sorban 1865 ORSZÁG GYÜLÉSI EMLÉK.

Rev. Kettős körben 29 vármegyének kört képező czimerpajzsain belül nyolcz sorban: MIDŐN SÖTÉT LESZ A VILÁG | ÉS MINDEN TŰZ KIÉG, | A HONFISZIVBEN FENMARAD EGY ÉLŐ SZIKRA MÉG. E SZIKRA FÉNYT AD ÉS HEVET | S ÉG OLTHATATLANVL, OH HONFI, ŐRIZD E TŰZET — S NE FÉLJ, HA VÉSZ BORUL. N. 4.9 cm. S. 34.73 gr. Ijm. — Győr, 1049.

207. Országgyűlési réz emlékérem. Av. Szemcsés körben: EMLÉKÜL * AZ 1865. ÉVI * ORSZÁG * GYÜLÉS * MEGNYITÁSÁRA * Közepén a budapesti föllobogozott képviselőház. Alul egy sorban: ORSZÁG HÁZ.

Rev. Szemcsés körben : * ÉLJEN A HAZA * ES LEBE DAS VATERLAND * Korona alatt egyenes oldalú kétrészsre osztott magyar czimerpajzs. N. 3 70. S. 21-50 gr.

208. Koronázási emlékérme 1867-ből. Av. Mélyített körben : félköralakban : A BUDA-PESTI KORONÁZÁS EMLÉKEÜL 1867. A király jobbra száguldozó paripán ülve koronás fővel s palástban.

Rev. Mélyített körben magyar korona alatt királyi szétterjesztett palást közepén behorpadt oldalú, két részsre osztott magyar czimerpajzs felett félkörben ÉLJEN A KIRÁLY, a czimerpajzs alatt ÉLJEN A HAZA. Lent keresztbefektetett babérágak, kard és jogar felett a birodalmi alma. S. 11-62. N. 3-1. Ijm.

209. A budapesti koronázás réz emlékérme 1867-ből. Av. Szemcsés körben : A BUDA-PESTI KORONÁZÁS EMLÉKÜL 1867. JUNIUS 8-ÁN. Belül : egyenes oldalú kétrészsre osztott koronás magyar czimerpajzs.

Rev. Szemcsés körben * AZ 1867. ÉVI HONVÉD EGYLETEK ALAKÍTÁSÁNAK EMLÉK ZÁLOGÁUL. Két szalaggal összekötött babérág között a hármashegyek csúcsai az apostoli kettős kereszttel. Alul : HONVÉD EMLÉK. N. 3-7 cm. S. 19-12 gr. Ijm.

210. Nickl emlékérme Szeged re constructiójára 1883-ból. Av. Mélyített körben : SZEGED SZEBB LESZ MINT VOLT 1879. MÁRCZIUS 17-ÉN. * I. FERENCZ JÓZSEF * Szemcsés körben a király balrafordult babérkoszorús feje. Nyaka alatt :

Rev. Mélyített körben PHÖNIXKÉNT UJRA SZÜLETETT MDCCCLXXXIII. Szemcsés körben Szeged városának főbb épületei. N. 3-6. S. 12-78 gr. Ijm.

211. Ő Felségének Magyarországbán való tartózkodásának emlékére veretett s aranyozott bronz emlékérme. Av. Mélyített körben : I. FERENCZ JÓZSEF. A király balrafordult mellképe.

Rev. Mélyített körben hat sorban olvasható (1. sor félkörben) : I. FERENCZ JÓZSEF MAGYARORSZÁG KIRÁLYÁNAK | MAGYARORSZÁGBAN 1887. ÉVI SEPTEMBER HAVÁBAN VALÓ | (félkörben) TARTÓZKODÁSA EMLÉKEÜL | N. 3-3 cm. S. 11-55 gr. Ijm.

212. Kolozsvár aranyozott bronz emlékérme 1887-ből. Av. Mélyített körben : * HODOLAT * A MAGYAR KIRÁLYNAK. A király balrafordult mellképe, nyakán az aranygyapjas rendjellel.

Rev. Mélyített körben · * · KOLOZSVÁR · * · 1887. SEEPT. 22—24. mélyítve körben Kolozsvár város czimere. N. 3·1 cm. S. 10·19 gr. Ijm.

213. Debreczen városa aranyozott bronz-emlékérme 1890-ből. Av. mélyített körben: EMLÉK-Ő FELSÉGE LÁTOGATÁSÁRA SZABAD KIRÁLYI DEBRECZEN VÁROSÁBAN. Ő Felsége balrafordult dolmányos mellképe. Alul: Két keresztbefektetett babérág.

Rev. Mélyített körben: Debreczen városa czimere. Félkörben pedig 1890. SZEPTEMBER 12-ÉN. N. 3·4 cm. S. 12·70 gr. Ijm.

214. 25 évi koronázási aranyozott bronz emlékérem. Av. Szemcsés körben: I. FERENCZ JÓZSEF ÉS ERZSÉBET 1892. A király és királyné balra fordult mellképei.

Rev. Mélyített körben két babérág között nyolcz sorban: I. FERENCZ JÓZSEF MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA ÉS ERZSÉBET KIRÁLYNŐJE 25 ÉVI KORONÁZÁSI EMLÉKÉRE | 1867—1892. N. 3·0 cm. S. 14·10 gr. Ijm.

215. K ö r m ö c z i 3 r é z k r a j c z á r o s 1851-ből. Av. Szemcsés körben négy sorban: 3 KREVZER ————— | 1851. Alul B.

Rev. Hason körben: K·K·OESTERREICHISCHE SCHEIDEMÜNZE. Középen a megkoronázott kettős sas jogar s karddal, mellén az aranygyapjas rendjel által körülvelt osztr. loth. czimerpajzs. N. 3·5 cm. S. 15·93 gr.

216. K ö r m ö c z i 4 k r a j c z á r o s 1864-ből. Tölgykoszórún belül: 4 1864. _ B.

Reverse olyan, mint az előbbié. N. 3·02 cm. S. 13·22. Ijm.

217. K ö r m ö c z i 2 k r a j c z á r o s 1851-ből. Av. Reczés körben négy sorban: 2 KREVZER | --- — 1851 B.

Reverse olyan, mint az előbbié. N. 3·1 dm. S. 10·73 gr. Ijm.

218. K ö r m ö c z i k r a j c z á r 1851-ből. Mindenben azonos az előbbivel, csak a 2 helyett 1 áll az aversen (l. Győrök 1054.) N. 2·81 am. S. 5·50 gr.

219. K ö r m ö c z i f é l k r a j c z á r 1851-ből. Azonos az előbbivel, csak az 1 helyett $\frac{1}{2}$ kr áll. N. 2·5 cm. S. 2·50. Jm.

220. K ö r m ö c z i $\frac{1}{4}$ k r a j c z á r 1851-ből. Hasonló az előbbihez, de $\frac{1}{2}$ helyett $\frac{1}{4}$. N. 2·2 cm. S. 1·48.

221. K ö r m ö c z i k r a j c z á r 1858. Av. Tölgykoszorúban
1,1858] Alúl B.

A revers, mint az előbbieknél. N. 24. S. 3·24. Ijm.

R u d o l f t r ó n ö r ö k ö s. †

222. Kiállítási aranyozott bronz emlékérem.
Av. Szemcsés körben: RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS A KIÁLLÍTÁS
VÉDNÖKE. A trónörökös balra fordult mellképe. Nyakáról az
aranygyapjas rendjel csüng.

Rev. Mélyített körben a kiállítás színhelye; fölötté lebegő
szalagon olvasható: AZ 1885-KI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS EMLÉK
ÉRME. N. 3·7 cm. S. 23·62 gr. Ijm.

223. Hasonló ezüstözve.

224. Hasonló kisebb. Av. Mélyített és szemcsés kör között:
RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS A KIÁLLÍTÁS VÉDNÖKE. Mint az
előbbi, csak kisebb kivitelben.

Rev. Diszes körben hat sorban: AZ 1885-KI BUDAPESTI
ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS EMLÉK ÉRME, Alúl KNOPP ÉS SCHNEIDER
BUDAPESTEN
N. 2·9 cm. S. 10·05 gr.

Csik-Somlyón, 1893. jun. 8-án.

Glósz Miksa
az éremtár őre.

II.

Adatok a lefolyt tanév történetéhez.

1. A tanév tartama.

A tanulók beírása szeptember 1. 2. és 3-án történt; bejegyeztetett összesen: 249 rendes és 1 magántanuló. E szerint az előbbi évi tanulók számához képest a szaporodás: 19, a két év előtti 176 létszámhoz képest pedig a szaporodás: 55; ezen számot 30 év óta nem érte el a gymnasium. Javító vizsgálatra 5 tanuló jelentkezett, valamennyi javított.

⁂ Szeptember 5-én ünnepélyes „Veni Sancte“ után a gymnasiumi fegyelmi szabályok felolvastattak, az előadások megkezdettek s az ünnepek és engedélyezett szünnapok kivételével megszakítás nélkül folytak az évvégi vizsgálatok megkezdéséig június 16-ig. A VIII. osztálynak osztályvizsgálatai május 13-án, a hittani érettségi vizsgálat május 25-ikén főtisztelendő Bodó Alajos püspöki biztos elnöklete alatt az írásbeli érettségi vizsgálatok május 15—19-dikén, a szóbeli érettségi vizsgálat pedig június 2-án és 3-án nagyságos Kuncz Elek tankerületi kir. főigazgató ur elnöklete alatt tartattak meg. Az évvégi vizsgálatok június 16—25 ig folytak le. Az iskolai bizonyítványok a június 29-dikén megtartott tanévzáró ünnepély alkalmával osztattak ki.

2. Valláserkölcsei állapot.

Az ifjúságot egész tanéven át vásár- és ünnepnapokon az isteni tisztelet előtt a gymnasiumi hitszónok exhortalta, azután az isteni tiszteleten, valamint a déleesti istentiszteleteken is jelen volt; a téli hónapokat kivéve, mindennap szent misét hallgatott. A tanév folyama alatt háromszor gyónt és áldozott; a husvétii gyónást és áldozást szent gyakorlatok előzték meg; a szokásos egyházi körme-

netekben részt vett, valamint a szt. Antal tiszteletére megtartott ábitatosságokban is. Mária ünnepein az ifjúság ünnepélyes ingressus mellett látogatta meg a templomot, Sárló Boldogasszony ünnepén pedig a gymn. ifjúság egy része épületes szertartás mellett avatott fel a Boldogságos Szűz Mária Társaságába. Mindezen egyházi ténykedésekben az ifjúság a tanártestület felügyelete és példaadó vezetése alatt vett részt.

Fegyelmi tekintetben az ifjúság magaviselete — leszámítva egy-két esetet, hol a komolyabb megintés szükségesnek mutatkozott — általában a követelményeknek megfelelt.

3. Egészségügy.

A Csikmegye több községében elterjedt kanyaró-járvány gymnasiumunk ifjúsága közt is fellépett volt; azonban tekintve, hogy az ifjúság — leszámítva azon kisebb számot, mely a szomszéd községekből a szülői háztól jár az iskolába — a gymnasium mellett fennálló seminarium- és internatusban van elhelyezve, hol az egészségi viszony könnyebben ellenőrizhető, a fellépett járvány már kezdetben elfojtatott; ép így a május végén járványszerűleg fellépett fültő-mirigy daganat is. Mindez különösen dr. Kolonics Dénes intézeti orvos gondos elővigyázatának és sikeres gyógykezelésének köszönhető, ki havonként megvizsgálta a gymnasiumi összes ifjúságot, ezen fölül gyakrabban külön a kettős finőveldei növendékeket. A gymn. II. osztályának egy jó reményű tanulója Albert Dénest sorvasztó betegség után csikszentmihályi lelkész Jakab Lajos nagybátyjának ápoló karjai közül az élet Ura magához hívta. Az Ö. V. F. N.! Leszámítva a fennemlitett és az alig pár hétig tartott két járványt, az egészségi állapot kedvező volt.

4. Iskolai ünnepély és látogatás.

A gymnasium védszentjének szent Katalin ünnepének alkalmából az ifjúság színi előadást rendezett. A kiváló sikerrel tartott előadás szabatossága az internatus nagytermét zsufolásig megtöltő nagy közönséget meglepte. A színielőadást táncz követte. Ezen ünnepély az ifjúsági könyvtáraknak 71 frt 30 krt jövedelmezett.

Márczius 15-dikén délelőtt az ifjúság nemzeti lobogó alatt testületileg vonult a szomszéd városha Csik-Szeredába, hol ünne-

pélyes istenitisztele után a csikmegyei honvéd-egylet által tartott ünnepélyben szavalatok és énekdarabok előadásával vett részt. Délután pedig válogatott közönség jelenlétében a gymnasium tornában rőtta le hazafias érzelmének adóját; a műsor szavalati, ének- és zenedarabokból állott s a gymnasiumi igazgató alkalmoszerű felolvasást tartott. Az évváró ünnepen az ünnepélyes „Te Deum“ után az ifjúság szintén szavalati, ének és zene darabokból álló előadásokat tartott.

Május 29., 30. és 31-dikén Kuncz Elek tankerületi kir. főigazgató végezte hivatalos látogatását. A tanárok előadásait meghallgatta, a könyv- és szertárakat megtekintette, valamint a semináriumi és internatusi bennlakásokat is. Különösen kímelte az ifjúság jó erkölcsi magaviseletét és erőteljes testi fejlődését.

5. Személyváltozás a tanári karban.

Bodosi Lajos tanár és internatus felügyelő Udvarhelyre áthelyeztetvén, helyébe ugyanazon minőségben Kassay Lajos, az üresedésben volt természetrajzi tanszakra pedig Csátó János tanár neveztetett ki. Fülöp Árpád tanár tanév elején áthelyeztetett Maros-Vásárhelyre s így a tanártestület e tanévben egy tanárt helyettesített. Papp András és Jakab Antal tanároknak a tizedéves pótlék megadatott.

6. Fontosabb rendeletek és átiratok.

1892-dik év.

Püspöki 2230. sz. A sátoralja-ujhelyi kath. gymnasium nyilvánossági jogot nyert. Miniszt. 22,921. sz.

Püspöki 2474. A László-féle főgymnasium nyilvánossági jogot nyert. Miniszt. 16,960. sz.

Püspöki 2419. sz. Utasítás a középisk. rendkívüli tantárgyak tanítása tekintetében. Miniszt. 23,982. sz.

Püspöki 2522. sz. Bodosi Lajos tanár és internatus felügyelő Székely-Udvarhelyre hason minőségben áthelyeztetvén, Kassay Lajos neveztetik ki helyébe.

Püspöki 2929. sz. Az internatus kibővítéséről és a téli tornaterem építéséről intézkedés. Igazgatótanácsi 2255. t. 546. sz.

Püspöki 2523. Csátó János a természetrajz-földrajzi tanszékre tanárnak neveztetik ki.

Püspöki 2949. sz. A miniszter rendelete az énektanítás érdekében. Miniszrt. 29,972. sz. A 8-dik osztály vizsgálata május első felében tartandó meg. Miniszrt. 23,701. sz.

Püspöki 2951. sz. A szilágy-somlyói róm. kath. algymnasium 3 évre nyilvánossági jogot nyert. Miniszrt. 33,117.

Püspöki 3127. sz. Jakab Antal tanárnak tized éves pótlék utaltványoztatik. Igazgató tanácsi 1298. t. 567.

Püspöki 2928. sz. A tanítási órák a zónaidő szerint számítandók.

Püspöki 2929. sz. A sepsi-szentgyörgyi ev. ref. főgymn. 8-dik osztálya nyilvánossági és érettségi vizsga tartási jogot nyert. Miniszrt. 16,795. sz.

Püspöki 2998. sz. A félegyházi városi kath. gymnasium ötödik osztálya nyilvánossági jogot nyert. Miniszrt. 32,485. sz.

Püspöki 3506. sz. Pap András tanár tizedéves pótléka kiutaltatik.

Püspöki 3415. sz. A tornaversenyek tárgyában intézkedés. Miniszrt. 1193. eln. sz.

Püspöki 3356. Korcsolyapálya előállítása iránt utasítás. Miniszrt. 1134. sz.

Püspöki 3401. sz. A Lähne-féle hat osztályu gymn. három évre a nyilvánosság jogát megnyerte. Miniszrt. 38,170. sz.

Püspöki 3650. sz. Az igazgatótanács a statusgyűlés elé terjesztett jelentését megküldi.

Püspöki 3760. sz. Fülöp Árpád tanár Maros-Vásárhelyre áthelyeztetik.

Püspöki 3750. sz. Nagy István 1800 írtos alapítványát egy főnevelői tanuló számára Püspök Excellentiája köszönettel elfogadja.

Püspöki 3756. sz. Értesítés nagyságos Kuncz Eleknek kolozsvári tankerületi kir. főigazgatóvá történt kineveztetéséről. Miniszrt. 40.805. sz.

Püspöki 3762. sz. Fülöp Árpád áthelyeztetése folytán üreseedesbe jött tanári állomás helyettesítendő.

Püspöki 3826. sz. A váci kath. főgymnasium nyilvánossági és érettségi vizsga tartására jogot nyert. Miniszrt. 38,166.

Püspöki 3671. sz. A keszthelyi gymnasium a felső négy osztálynak fokozatos fejlesztésére jogot nyer. Miniszrt. 34,794. sz.

Megyei 2477. b. gy. sz. Csikmegye a zene és franczianyelv tanárának 400 frtot megszavaz.

Püspöki 4140. sz. Egész tandijelengedésben részesül 15, fél-tandij elengedésben 20 tanuló. Igazgatótanácsi 1847. a. 879. sz.

Püspöki 4178. sz. Nagy István 200 frt ajándékát a gymn. muzeumok számára köszönettel vétetik tudomásul. Igazgatótanácsi 1997. a. 922. sz.

Megyei 3254. B. gy. sz. Csikmegye nevelési pénztárából az internatusnak 370 frtot kiutal.

Püspöki 4544. sz. Felhívás a hadmentesítendő tanárok ügyében.

Püspöki 4797. sz. A tanítási órák mikénti beosztása tárgyában. Miniszt. 56,859.

1893-dik év.

Püspöki 448. sz. Az intézeteket jövőre az Igazgatótanács nevében ennek előadója fogja hivatalosan látogatni.

Püspöki 589. sz. Az engedélyezett tankönyvnek 49-dik jegyzéke. Miniszt. 3761. sz.

Püspöki 638. sz. A tantárgyakat szigoruan a szakszerűségre való tekintettel kell felosztani.

Püspöki 724. sz. A sátoralja-ujhelyi gymnasium nyilvánosságot és az érettségi vizsga megtartásának jogát nyerte. Min. 1743.

Püspöki 828. sz. A közoktatás állapotáról szóló XXI. miniszteri jelentés megküldetik.

Megyei 550. b. gy. sz. Csikmegye a gymnasiumi új iskolapadok költségeire 1405 frt 97 krt ad.

Püspöki 1251. sz. Az országos tornaversenyre meghívás és program.

Püspöki 1113. sz. Intézkedés az izraelita tanulók szépirás és rajz óráira vonatkozólag tekintettel az izraelita ünnepekre. Miniszt. 55,711. sz. 1892. évről.

Püspöki 1153. sz. Az igazgatótanács az új iskolapadokra 1405 frt 97 krt utalványoz. Igazgatótanács 490. t. 230. sz.

Püspöki 1304. sz. a nagykárolyi kath. főgymnasium VII. és VIII. osztálya nyilvánosságot és az érettségi vizsgálat tartásának jogát nyerte. Miniszt. 71. sz.

Püspöki 164. sz. A hittan tanulók esetleg megállapított tandijaikat fizetni tartoznak, Miniszt. 2917. sz.

Püspöki 1798. Az iparczikkek hazai ipargyárosoktól szerzendők be. Minisz. 2123. sz.

Miniszt. 19,644. sz. Szabó Ferencz torontálmegyei németeleméri plebános az általa kiadott „Történeti, nép- és földrajzi könyvtár“ czimü műve egy példányát (43 kötet) a gymnasiumnak ajándékozza.

III. Tanári testület.

Sorszám	A tanár neve	Tantárgyak, melyeket elő- adott	Osztályok, melyekben tanított	Iteli óráknak száma	Tanár-tudási évének aránya	Észrevételek
1	Bándi Vazul, igazgató, egyh. okl. rendes tanár	Hittan	I. III. VII.	6	17	Főgymnasium, főnövelde és inter- natus igazgatója
2	Csató János, egyh. h. tanár	Hittan Földrajz Természettaj Magyar nyelv	II. I. IV. – VI. V.	17	1	Az V. osztály főnöke, a termé- szettajzi szertár őre
3	Glósz Miksa, világi okl. r. tanár	Magyar nyelv Latin nyelv Görög nyelv Német nyelv	I. I. VIII. VIII. VIII.	25	19 1/2	Az I. osztály főnöke, a tanári könyvtár, az érem és régiségek tárának őre
4	Haydn J. Hugó, világi, okl. r. tanár	Magyar nyelv Latin nyelv Német nyelv	II. II. IV. – VII.	24	11	Tanártest, jegyző, a II. o. főnöke, az ifj. könyvtár őre
5	Jakab Antal, világi, okl. r. tanár	Mennyiségtan Természettan Term. földrajz	III. IV. VI. VIII. VIII. IV.	18	14	A VIII. o. főnöke
6	Kassay Lajos, egyh. okl. rendes tanár	Magyar nyelv Latin nyelv	VII. VIII. V. VI.	21	7	Az ifj. önk.-kör ve- zetője, az int. felügy
7	P. Kopatz Pátrik, szent Ferenczrendi áldozár, h. tanár	Hittan Magyar nyelv Latin nyelv	IV. – VI. VIII. IV. IV.	18	13	Főgymnasiunumi hit- szónok, a Szent Benedekszónok nevezett Mária Tár- sulat elnöke
8	Nagy István, egyházi, r. tanár	Magyar nyelv Latin nyelv Német nyelv	III. III. VII. III.	18	22	A III. osztály főnöke az ifjúság kölcsön könyvtár őre, a fő növelde aligagatója
9	Pál Gábor, világi, okl. r. tanár	Mennyiségtan Természettan Bölcsészeti előtan	III. V. VII. VII. VII. VIII.	18	17	A III. o. főnöke, a természettani szertár őre
10	Pap András, világi, okl. r. tanár	Történelem Görög nyelv Görög pótlómagy	V. VI. VII. VI. VII. V.	19	14	A VI. o. főnöke
11	Sipos Sándor, világi, h. tanár	Mennyiségtan Rajz Szépirás Görög pótló rajz	I. I. – IV. I. II. V. VI.	19	22	A rajzszertár őre
12	Szász Károly, világi, okl. r. tanár	Földrajz Történelem Görög nyelv Görög pótló magy.	II. III. IV. VIII. V. VI.	21	16 1/2	A IV. o. főnöke, a földrajzi és tör- ténelmi szert. őre
Rendkívüli tanár:						
13	Korber Imre, vil. rendkívüli tanár	Torna, ének, zene, francia nyelv	I. – VIII.	22	10	A zene- és torna- szerek őre.

IV.

A bevégzett tananyag.

1. Rendes tárgyak.

I. OSZTÁLY.

Osztályfőnök **Glósz Miksa.**

Hittan, heti 2 óra. Az ember rendeltetése és végcélja; a hit; az apostoli hitvallás 12 ágazata; Istennek tiz, és anyaszentegyház öt parancsa; a bűnök-, erények-, szentségek- és szentelményekről szóló tan. Részletek a kath. egyház történelméből. — Tankönyv: Egri Közép Katekizmus.

Tanította: **Bándi Vazul.**

Magyar nyelv, heti 6 óra. a) Elbeszélő prózai és költői olvasmányok, különösen népmese, klasszikus mythosz, magyar történelmi monda, a földrajz és természetrajz köréből. Az olvasott darabok tartalmának magyarázása és szabadon való elbeszélése. Versek szavalása. b) Nyelvtan. Egyszerű mondat és mondatrészek. A teljes alaktan. Szóképzés. c) Kéthetenként egy isk. dolgozat. Kézikönyv: Dr. Szinnyi J. Kisebb Magyar nyelvtana és Olvasókönyve.

Latin nyelv, heti 7 óra. Olvasás: névragozás, melléknevek fokozása, névmások, számnevek, a „sum” igének és a 4 rendes ige ragozása. A nyelvtan egyes részeinek megfelelő gyakorlatoknak és 30 mesének fordítása. Het. 1 isk. dolgozat. — Kézik. Dr. Szamosi János: Latin Nyelvtana és Olvasókönyve.

Tanította: **Glósz Miksa.**

Földrajz, heti 4 óra. Tankönyv: Visontay-Borbás: „Földirat”. Lange-Cherven: Iskolai atlas. Tananyag: Általános földrajzi alapfogalmak, a magyar állam, az osztrák császári birodalom és Európa többi államainak földrajza, a legjellemzőbb állat-, növény- és ásványvilág ismertetésével, főbb tekintettel a térképkészítés elsajátítására.

Tanította: **Csató János.**

Számтан, heti 3 óra. Tizes számrendszer. Római számjegyek. A négy alapl művelet egész számokkal, tizedes és közönséges törtekkel. Különbözö mértékek és pénznevek ismertetése. Kézikönyv Dr. Mocnik F. és Dr. Schmidt Á.: Számтан.

Rajzoló geometria, heti 3 óra. Kk.: Fodor L. és Dr. Wagner A. „Rajzoló Planimetria“. Planimetriai idomok különbözö tétélei, geometriai ornamentális rajzolás, egyenes és görbealakú idomok, táblarajz után rajzeszközökkel és szabadkézzel.

Szépírás, heti 1 óra. Nagy S. szépírás mintái után, magyar folyóírás és a német írás alapvonalai, a szépírás szabályainak magyarázata mellett, táblai előírás nyomán.

Tanította: Sipos Sándor.

II. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: Haydn J. Hugó.

Hittan, heti 2 óra. A külső isteni tisztelet szüksége. A sz. helyek, idők, egyházi készletek és az isteni tisztelet sz. cselekményei. Tk. Pokorny Emanuel: Katholikus Szertartástana.

Tanította: Csátó János.

Magyar nyelv, heti 5 óra. Tananyag: az I. osztály tananyagának ismételése; a határozók; az egyszerű és összetett mondat, mondatrészek; a mellé és alárendelt mondatok viszonya és képletei; szóképzés, szócsoporthok, synonymák, ikerszavak; költői és prózai olvasmányok; versszavalás. Kéthet. 1 isk. írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Dr. Szinnyei J. „Iskolai magyar nyelvtana“ és „Olvasó könyve“ II. r.

Latin nyelv, heti 7 óra. Tananyag: az I. osztály tananyagának ismételése. Az igék ragozása; áttekintése perfectumok és supinumok szerint. Rendhagyó, hiányos és személytelen igék. Elöljárók. Határozók. Kötszók. Indulatszók. Szóképzés. A nemre vonatkozó szabályok. Mesék, leírások és történelmi elbeszélések fordítása: Pater et filius, Stephanus et Martinus. De mundo. De sole. De luna. De stellis. De terra. De montibus. De arboribus. De septem Romanorum regibus. De Argonautis. Herculis duodecim labores. De bello Trojano. De origine urbis Romae. Coriolanus című olvasmányok. Szavak és etymologiai szócsoporthok emlézése. Het. 1 iskolai írásbeli dolgozat. Kézikönyv: Dr. Szamosi János „Latin nyelvtana“ és „Olvasó könyve“.

Tanította: Haydn J. Hugó.

Földrajz, heti 4 óra. Tankönyv: Visontai-Borbás: „Egyetemes földirat.“ Tananyag: Azsia, Afrika, Amerika és Ausztrália földrajza, tekintettel a természetrajzi részletek szemléltető tárgyalására.

Tanította: Szász Károly.

Számtan, heti 4 óra. Az I. osztály tananyagának ismétlésével kapcsolatosan számolási rövidítések és korlátozott pontosságú eredményhez vezető számtani műveletek. Közöséges tört átváltoztatása tizedes törtté és viszont. Egyszerű arányok és aránypárok. Hármasszabály. Százalék számítás száztól, százra és százban. Havonként két iskolai írásbeli dolgozat. Kéz. Mocknik-Schmidt: „Számtan“.

Tanította: J a k a b Antal.

Rajzoló geometria, heti 3 óra. Stereometriai elemek. Kéz. Fodor L. és dr. Wagner A. „Rajzoló Stereometria.“ Egyszerűbb testidomok szemléltetése, ábrázolása, rajzolása, hálózata és modelljeinek elkészítése. Planimetriai ornamentális rajzolás táblarajz után. Sodrony- és bádogtestminták távlati rajzolása, árnyékolva.

Szépírási, heti 1 óra. Nagy S. mintái után. Káligraphiai magyar és német folyóírási gyakorlatok, kellő magyarázatok mellett, táblai előírás után.

Tanította: S i p o s Sándor.

III. OSZTÁLY.

Osztályfőnök Nagy István.

Hittan, heti 2 óra Tankönyv Róder F. „Ó és Ujszövetségi bibliai történetek. I. r. Tananyag: az ó-szövetség története.

Tanította: B á n d i Vazul.

Magyar nyelv, heti 1 óra. A nyelvtan rendszeres ismétlése. Versek szavalása. Olvasmányul: Szalai Lászlónak „A tatárjárás Magyarországon“ című műve, ezen kívül több történelmi, természetrajzi és néprajzi elbeszélés. Kéthetenként 1 isk. írásbeli dolgozat. Kéz. ifj. Szinnyi J. „Rendszeres magyar nyelvtana és olvasó könyve III. r.

Tanította: N a g y István.

Német nyelv, heti 4 óra. Az alaktan megfelelő gyakorlatok alapján. Olvasmányok: 1. Der Morgen. 2. Der Abend. 3. Der Frühling. 4. Der Sommer. 5. Das Lamm im Walde. 6. Der Wolf und das Lämmlein. 7. Der Fuchs und der Bock. 8. Erfahrung macht klug. 9. Heracles tödtet die Schlangen. 10. Herakles als Knabe. 11. Der arme Greis. 12. Der Rabe und der Fuchs. 13. Müszigangist aller Laster Anfang. 14. Der Hirsch und die Mücke. 15. Der Fuchs und die Weintraube. 16. Wunsche. 17. Die halbgefüllte Flasche. 18. Die Hirtenflöte. 19. Die beiden Ziegen. 20. Der Blinde und der Lahme. 21. An den Mai. 22. Der betrogene Teufel. A 3., 15. és 21. emlézve. Kéthetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. Kéz. Felsmann J. „Német nyelvtana és gyakorló könyve“. Harrach J. „Német olvasó könyv.“ I. k.

Tanította: N a g y István.

Latin nyelv, heti 6 óra. A mondatrészek egyezése az esetben; a melléknevek, főnevek, névmások és előjárók mondattani viszonya. Olvasmányok: Róma története; Előkor 1—5 fej. A királyok kora 1—26. fej. A köztársaság kora 1—4. fej. Phaedrus meséiből 17 mese. (7 mese emléztetett.) Het. 1 isk. írásbeli dolgozat. Kézik. Dr. Szamosi János Latin mondattana; Elischer József Olvasó könyve a gymnasiumok III. IV. osztálya számára.

Tanította: Nagy István.

Történelem-földrajz, heti 4 óra. a) Történelem. Magyarország története a honfoglalástól az 1867-iki koronázásig; különös tekintettel hazánk művelődési és alkotmányos viszonyaira. Kézikönyv: Ribáry „Magyarország története.” — b) Földrajz. Az osztrák-magyar monarchia földrajza. Mindkettőnek hegy- és vízrendszere. Magyarország vármegyéi és az osztrák örökös tartományok egyenként, a legnevezetesebb községek felemlítése után a népességi viszonyok, vallás, mezőgazdaság, ipar, közlekedés, kereskedelem, szellemi műveltség, alkotmány, törvényhozás és közigazgatás. Tankönyv: Cherven „Az Osztrák-Magyar monarchia földirata.”

Tanította: Szász Károly.

Mathematikai és physikai földrajz, heti 2 óra. Physikai előismeretek: természet, tűnemény, erő, vonzás, gravitatio, a föld vonzása, a nehézség hatása, súlypont, súly, cohaesio, halmazállapot. A folyadék tulajdonságai közül: tenéknymás, oldalnyomás, közlekedő csövek, felfelé gyakorolt nyomás. A levegő nyomása s nyomásának meghatározása. A hőről: hőmérséklet, hőmérők, áramlás, halmazállapot, változások. A fényről: a fény egyenes vonalú terjedése, visszaverődése, törése és a színszóródás. A lencse, a nagyító és a messzelátó megismertetése. A delejes és villamos tűneményekből: a delejes vonzás törvénye és az iránytű, dörzsölés és osztatás által keltett villamosság és ezek alapján a légköri villamosság. A matematikai földrajz elemei: a föld alakja, ábrázolása. Száraz föld, víz, levegő. Az égboltozat látszólagos mozgása, a föld mozgása saját tengelye és a nap körül. Földünk állása a naprendszerben. Kézik. Scholtz Albert és Roth Arnold: A matematikai és physikai földrajz elemei.

Tanította: Jakab Antal.

Számтан, heti 3 óra. Az összetett arányok és aránypárok. Összetett hármasszabály. Kamatszámítások. Leszámolás. Időhatárszámolás. Egyszerű és összetett arányos osztás. Egyszerű és összetett vegyítési szabály. Lánccszabály. Kéthetenként 1 isk. írásbeli dolgozat a közelebbi tárgyalat tananyag köréből. Kk. Mocknik-Schmidt: Számтан.

Tanította: Jakab Antal.

Rajzoló geometria, heti 2 óra. Constructiv Planimetria. Kézik. Fodor L. és dr. Wagner A. A planimetriai nevezetesebb idomok. kibővítése, fontosabb constructiv feladatok. Továbbá az idomok és a természetben a területek felmérése, ábrázolása és meghatározása mérő asztallal.

Tanította: Sipos Sándor.

IV. OSZTÁLY.

Osztályfőnök Szász Károly.

Hittan, heti 2 óra. Az új szövetség története. Tankönyv: Róder Florent: Új szövetség története.

Tanította: Kopatz J. Pátrik.

Magyar nyelv, heti 4 óra. Az egyszerű és szép irányú kellékei, megfelelő olvasmányokkal. A hangsúlyos és időméretes vers ismeretése. Olvasmányul s beható fejtegetésül Aranyak Toldija. Kéthetenként 1 isk. írásbeli dolgozat. Emlézésül több költemény. Kk. Névy L. Stilisztika I. r. és Arany Toldija, magyarázza Lehr A.

Tanította: P. Kopatz J. Pátrik.

Német nyelv, heti 3 óra. Az alaktan folytonos ébrentartása mellett a mondatтанból a szóegyeztetés, szóvonzat, szórend, igeidők, és módok használata, megfelelő gyakorlatokkal. — Olvasmányok: Der Gottes-Kasten. Der Kleine Friedensbote. Einer oder der Andere. Meister Hämmerlein. Das Ross und der Stier. Der Lügner. Die Fligen im Honig. Der Wolf und der Kranich. Die Mücke und der Löwe. Himmelblau u. Wolken. Der Rabe und der Fuchs. Völliger Frühling. stb. Szavalatok. Kéthetenként 1 isk. írásbeli dolgozat. Tankönyv Felsmann J. „Német grammatika“ és „Deutsches Lesebuch“ II. k.

Tanította: Haydn J. Hugó.

Latin nyelv, heti 6 óra. Kk. Dr. Szamosi János „Latin mondatana“. Elischer J. Latin olvasó könyve. Az igeidők és módok. A mellékmondatok. Az infinitivus. Gerundium és gerundivum. Supinum. Participium. Kötőszók. A szórend. Prozodia és metrika: Mértékek és pénzek. Naptár. Olvasmányul Liviusból. Olvasmányok. Liviusból: A plebeinsok és patriciusok egyenetlenkedése 1—17. fej, a decemvirek 1—7. fej. Phaëdrus meséből: „Aquila, felis, et aper“. továbbá 16—20. mesék, Viatores et latro“, „Calvus et Musca“. Ovidiusból: „Romulus és Remus megmentése“, „Róma alapítása és Rémus halála“, „Gabii városának bevétele“. Phaëton: 1—150 vers. „Daëdalus és Icarus“ 20 vers. Hetenkint egy iskolai írásbeli dolgozat.

Tanította: P. Kopatz J. Pátrik.

Történelem, heti 3 óra. Tankönyv: Vaszary Kolos: *Világtörténelem*, I. r. Tananyag: A keleti népek történeleme, a görögök történeleme, a rómaiak történeleme a köztársaság bukásáig.

Tanította: Szász Károly.

Algebra, heti 3 óra. Alapfogalmak. A négy alpművelet egész algebrai számokkal; a szorzásnál kiterjeszkedve a kéttaguak négyzetének és köbének képzésére s az osztásnál a geometriai haladvány ismertetésére. Tényezők felbontása, legnagyobb közös osztó s legkisebb közös többszörös. A négy alpművelet törtszámokkal. Elsőfokú egy ismeretlenű egyenlet. Arányok, aránypárok s alkalmazásaik. Havonként 2 isk. írásbeli dolgozat a megelőzőleg tárgyalt tananyag köréből. Kk. Mocnik-Klamarik-Wagner Algebra.

Tanította: Jakab Antal.

Rajzoló geometria, heti 2 óra. Constructiv Planimetria. Kk. Dr. Fodor L. és dr. Wagner A. Planimetriai szerkesztések, testmértani alaptételek tárgyalása. Ellipsis, hyperbola és parabola — származása, szerkesztése s különböző tételei. A pont, egyenes és görbe vonal, szög és lapidomok s testek ábrázolása, helyzete és projectioi a síkon. Építmények, homlok és alaprajzok és azok átmetszeteinek ismertetése.

Tanította: Sipos Sándor.

Természettan, heti 3 óra. Tankönyv Kriesch-Koch: „Ásvány-, kőzet- és földtan.” Az alapvető vegytani elemi ismeretek megszerzése után az ásványok alakai, fizikai és vegyi tulajdonságainak ismertetése. A leíró ásványtan. Egyszerű és összetett kőzetek. A földtanból a korok és a földtani alakulások tényezőinek ismertetése.

Tanította: Csató János.

V. OSZTÁLY.

Osztályfőnök Csató János.

Hittan, heti 2 óra. A kath. vallás alaptana, nevezetesen: Jézus istensége és a róm. kath. egyház isteni tekintélyének bebizonyítása. Kk. Dr. Wappler Antal: A kath. egély tankönyve. I. rész.

Tanította: P. Kopatz J. Pátrik.

Magyar nyelv, heti 3 óra. A szép irály kellékei. A szerkezet főbb szabályai: az anyaggyűjtés, a tétel kidolgozása (vázlatok készítése) és az előadás főbb formái, Arany J. balladáinak tárgyalása. A prózai műfajokat megvilágító olvasmányok. Szavaltatok. Havonként egy házi írásbeli dolgozat. — T. k. Névy L. „Stilisztika” II. Rész.

Tanította: Csató János.

Német nyelv, heti 3 óra. Herder Cid-románczaiból 1—9. 15—18. 21—39. 42—48. 50—56. 62—70. Prózai olvasmányok: Der Hochmüthige. Der Schwätzer. Der sterbende Schwan. Eine Rose von Homers Grabe. Der Nothpfennig. Die Religion der alten Germanen. Szavalatok. Havonkint egy iskolai írásbeli dolgozat, fordítás magyarról németre. T. k. Heinrich: Herder Cid-románczai és Harlach J. Német olvasókönyv III. R.

Tanította: H a y d n J. Hugó.

Latin nyelv, heti 6 óra. Tk. Livius ed. Iványi. Pirchala Imre: Antologia latina. Livius „Ab urbe condita”-ból a XXI. könyv egészen és a XXII-ből 34 fejezet, a többi tartalmilag ismertettük. Költői olvasmány: Cn. Naevius: Saját sirjára. Qu. Ennius: Saját sirjára. G. Valerius Catullus: Felajánlás. Lesbia verebének halálára. A hajó dicsérete. Megnyugvás. P. Vergilius Maro. Ecloga I. A méhek dicsérete. Horatiusból: Bucsu Vergiliustól. Tavasz dal. Megtérés. A vitézség dicsérete. Mulandó tavasz, mulandó élet. A rómaiakhoz. Albius Tibullusból: A költő boldogsága. Háboruban. Sextus Prop.: A költő műve halhatatlan. P. Ovidius Naso: A költő élete. Nyelvtani és aesthetikai fejtegetésekkel. Szemléltetés Rich, Baumeister, Langl nyomán. Extemporálék. Havonkint 2 írásbeli isk. dolgozat. Szövegelemzés. A régiségtanból a hadügy.

Tanította: K a s s a y Lajos.

Görög nyelv, heti 5 óra. Az attikai alaktanból: a névragozás és ómega végű igék ragozása. A megfelelő fordítási gyakorlatokon kívül olvastattak: Erkölcsei mondások jambus versekben (60 vers) és 21 kisebb mese. Ez utóbbiakból négy, u. m.: Ki erősebb? Itt van Rhodus, itt ugorjál. A hálátlan utasok és az ökörpásztor emléttetett is. Tankönyv: dr. Szamosi János „Görög nyelvtana és Olvasókönyve.”

Tanította: S z á s z Károly.

Görögöt pótló tanfolyam. Magyar irodalmi olvasmányok, görög irodalom és művelődéstörténelem. Heti óraszám 2. Kézi könyvek: Dr. Jancsó Benedek. Magyar irodalmi olvasmányok. Szilasi Mór. Szemelvények Thukydidesből. Szerelemhegyi Tivadar. Görög államrégiségek. Olvasatott Kölcei emlékbeszéde Kazinczy F. felett. A Hunyadiak kora. A peloponnebusi háboru. A Berzsényi felett tartott emlékbeszéd. Ezenkívül Kazinczy és Berzsényi 4 leve. Emléztetett a Kazinczy felett tartott emlékbeszéd, a Felsőbükki Nagy Pálhoz, Kisshez és felkelt nemességhez szóló költemények. Házi írásbeli feladatok; 1. A Hunyadi kora (korrajz). 2. A peloponnésusi háboru kitörésének okai és a háboru lefolyása. 3. Emlékbeszéd az elhunyt tanulótárs felett.

Tanította: P a p András.

Történelem, heti 3 óra. a) Az ó-kor történelméből a római császárság kora a nyugat római birodalom bukásáig. (476.) b) A középkor története. A népvándorlás korszakától a fölfedezések korszakáig. (1492.) Tankönyv: Vaszary Kolos. „Világtörténelem” II. rész.

Tanította: P a p András.

Mennyiségtan, heti 4 óra. a) Algebra h. 2 óra. A több ismeretlenű egyenletek megfejtési módjai. Hatványmennyiségek: a kéttagúak magasabb hatványai; Pascal-féle háromszög és ezzel kapcsolatban a számtani haladvány; a több tagúak 2-ik és 3-ik hatványra emelése. Gyökmennyiségek: a gyökvonás fogalmából folyó tantételek, négyzetgyök és köbgyök kivonása és ezzel kapcsolatban a négyzetes egyenletek megfejtése. b) Mértan h. 2 óra. A plánimetria. Havonkint 1 iskolai írásbeli dolgozat az eltárgyalt tananyag köréből. Kk. Mocnik-Klamarik-Wagner Algebra és Mértan.

Tanította: P á l Gábor.

Természettan, heti 2 óra. Az organographia fogalmai. A növények szövettana. A nevezetesebb virágtalan és virágzó növények ismertetése és rendszerbe foglalása. Kirándulások növénygyűjtésre. T. k. Kriesch-Simkovich „A növénytan iskolakönyve”.

Tanította: C s a t ó János.

Szabadkézi rajz, mint a görög nyelvet helyettesítő tárgy. — Általában a disztimények körvonalai, az árnyékolás kezelés módja, az árnyékolt és világított rész különböző fokozatainak általános ismertetése. Az egyszerű színezés alkalmazása. Görög, arab, góth és középkori sík disztimények, továbbá stilizált levelek, szalagdiszkek és virágok rajzolása falitáblák után.

Tanította: S i p o s Sándor.

VI. OSZTÁLY.

Osztályfőnök: P a p András.

Hittan, heti 2 óra. Isten léte és tulajdonai, a Szentháromság tana. Az angyalok, anyagvilág és az ember teremtése. Az őszülők bűnbe esése, a bűn következményei, az emberi nem megváltásának ígérete, teljesedése, az ember ujjá születése, megszentelése, a szentségek és szentelmények által. A négy utolsó dolgokról szóló tan. K. k. Dr. Wappler: A kath. egély tankönyve. II. r.

Tanította: P K o p a t z J. Pátrik.

Magyar nyelv, heti 3 óra. A történetírás, szónoki beszéd és értekezés elmélete és története. Olvasmányok: Mutatványok a régebbi és újabb történetírókból. Kölcsey, Deák, Kossuth, gr. Szé-

chenyi beszédeiből. Értekezések. Szavaltatok. Havonkint egy házi írásbeli dolgozat. T. k. Név L. „Rhetorika“ és „Olvasókönyv a rhetorikához.“

Tanította : K a s s a y Lajos.

Német nyelv, heti 3 óra. Bürger, Goethe és Schiller életrajzának, valamint a német ballada és románcz fejlődésének ismertetése után olvastattak: Lenore. Der wilde Jäger. Das Lied vom braven Manne. Der Fischer. Lied des Fischerknaben. Erlkönig. Mignon. Der Sänger. Der Zauberlehrling. Sankt Peter mit der Geiss. Die wandelnde Glocke. Die Boten des Todes. Der späte Pfennig. Platüa im pelop. Kriege. Attila. Erste olynth. Rede. Des Perikles Leichenrede. Denkrede auf Jean Paul. Szavaltatok. Havonként egy iskolai dolgozat, fordítás magyarról németre. Kézik. Henrich G. „Német balladák és románczok“ és Deutsches Lehr- und Lesebuch. I. K.

Tanította : H a y d n J. Hugó.

Latin nyelv, heti 6 óra. Olvastatott Sallustius Jugurthájából 60 fejezet; Vergilius Aeneisének I—II. könyve; Cicerónak Catilina elleni első és második beszéde és pro Archia poëta. Emléztetett Jugurthából 14 fejezet; Vergilius Aeneisének II. könyvéből 220 vers. A rómaiak vallása. Szemléltetés Rich és Baumeister nyomán. Kéthetenként egy isk. dolgozat. K. k. Sallust. ed. Hindy. Vergil ed. G. Némethy. Ciceró ed. Heph. Dávid.

Tanította : K a s s a y Lajos.

Görög nyelv, heti 5 óra. a) Nyelvtanból: A „mi“ végzetű és rendhagyó igék. b) Olvasmányok: Öt szakász az elmés mondásokból a 24 apró elbeszélés. Xenophon Anabasisából a III—VII. fejezet. Tankönyv: dr. Szamosi János Görög nyelvtana és Olvasókönyve; Xenophon Chrestomathia ed. Horváth-Elischer. Emléztetett a dr. Samosi olvasókönyvéből: Prometheus és Dankálion, Appius Claudius, az Anabasis IV. fejezetéből 21, a VI-ból 28 sor.

Tanította : P a p András.

Görögül pótló tanfolyam. Magyar irodalmi olvasmányok. Heti óraszám 2. Kézi könyv: dr. Jancsó Benedek, Magyar irodalmi olvasmányok. Következő darabok: Bethlen Gábor uralkodása. II. Rákoczy György lengyel földön való pusztulása. A Leopoldi diploma előzményei. Cserey Mihály históriájából: „Apaffy Mihály, Teleki Mihály.“ Apor Péter metamorphosisából: „A titulusokról. A vendégségről. Lakadalomról való tordalék Gyula várában.“ Mikos Kelemen törökországi levelei. Zrinyi Miklós prózai műveiből: „A török afium elleni orvosság.“ Pázmány Péter műveiből: A predikatiók. Faludi Ferencz műveiből: A hadi és udvari hivatalról,

Zrinyi Miklós jellemzése. Homeros Ilias. Tankönyv: Homeros Ilias. Fordította, bő szemelvényekkel és jegyzetekkel ellátta Csengeri János. Olvasott darabok: „Achilles haragja, Alexandros és Menelaos Párviadala. Diomedes vitézkedése. Hector a városban. Hector és Andromache. Hector és Aias mérkőzése. Követség Achillesnél. Agamemnon vitézkedése. Patroclus harcza és halála. Achilles pajzsa. Achilles csatája és Hector halála.“ Homeros Odysseája. Tankönyv Homeros Odysseája. Fordította és jegyzetekkel ellátta dr. Gyomay Gyula. Olvasott darabok: „Athene és Telemachos. Odysseus Kalypsonál. Odysseus, Polyphemus barlangjában. Odysseus Kirkénél. Az alvilág.“ A syrének; Skyla és Charibdis, Odysseus otthon, Odysseus és Telemachus. Penelope: Az ijverseny. A boszu és végül a „kibékülés.“ A görög vallás és művészet. Segédkönyv: „A görög vallás és művészet.“ Segédkönyv az irodalmi és művelődés történeti tanításhoz. Írta dr. Geréb József, Budapest 1891. Három házi írásbeli dolgozat és pedig: 1. „Mikes Kelemen jellemzése.“ 2. „Pázmány Péter jellemzése.“ 3. Az Odyssea némely részeinek vázlatos ismertetése és rövid méltatása.“

Tanította: Szász Károly.

Történelem, heti 3 óra. Európa államainak története az újkor századaiban és a legújabb kor története 1867-ig. Tankönyv: Vaszary Kolos „Világtörténelem“ III. rész.

Tanította: Pap András.

Mennyiségtan, heti 3 óra. a) Algebra, a hatványozás műveletének általánosítása. Számrendszerek összefüggésének ismertetése. A logaritmikusok és alkalmazásaik; kitevői és logaritmusi egyenletek megfejtése. b) Mértan. A planimetriai tanulmányok kiegészítésül az úgy nevezett kupszelet-vonalak sajátosságainak ismertetése és a trigonometria egészen. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat. K. k. Mocnik-Klamarik Wagner: Algebra és Geometria.

Tanította: Jakab Antal.

Természettudomány, heti 3 óra. Az állati test fejlődése és szervei élettani vonatkozásokkal. Az emberi test egyes részeinek ismertetése. Az állattípusok, osztályok, rendek és családok rendszeres ismertetése, neve és fajok felemlítése. Kirándulások rovargyűjtésre.

Tanította: Csató János.

Szabalkézírás, mint a görög nyelvet helyettesítő tárgy. Renaissance s különféle stíliusz diszitmények és építészeti részek rajzolása grafikus és domboru mintákról egész árnyékolással.

Tanította: Sipos Sándor.

VII. OSZTÁLY.

Osztályfőnök **Pál Gábor.**

Hittan, heti 2 óra. K. k. Dr. Wapler: a kath. egély tan-könyve. Tananyag: Az isteni akarat és teljesítésének feltételei; a cselekmények erkölcsi volta és beszámítása; erények és bűnök; a megigazulás szüksége és lefolyása, a külső isteni tisztelet erényei. Isten, önmagunk és felebarátunk iránt tartozó kötelemeink. A keresztény családi és társadalmi élete, a keresztény tökéletesedés eszközei.

Tanította: **Bá n d i Vazul.**

Magyar nyelv, heti 3 óra. Kézikönyv: Név y L. Az írásművek elmélete és olvasókönyv az írásművek elméletéhez. Rövid bevezetés az aesthetikába. A versstan tüzetes tárgyalása. A lírai, epikai és drámai költészet elmélete és története. Olvasmányok számos lírai költemény; a legkiválóbb világirodalmi eposzoknak szemelvényeken alapuló ismertetése; a magyar eposzirodalom legkiválóbb termékeiből szemelvények; számos kisebb epikai költemény görög shakespearei és magyar drámai művekből szemelvények. Havonként egy írásbeli házi dolgozat. Emlézésül kisebb elbeszélő és lírai költemények.

Tanította: **K a s s a y Lajos.**

Német nyelv, heti 3 óra. Bevezetés Goethe „Herman und Dorothea“-jához. Ezen idylli eposz olvasása szükséges magyarázatokkal. Die heilige Elisabeth. Die Lebenszeit. Der Bergmönch im Harz. Der Gensjäger. Des kleinen Volkes Hochzeitsfest. Das Riesenspielzug. Doctor Faust. Aus „Don Quijotte.“ Aus „Eckhard“ die Waldfrau. Der erste Gesang aus „Oberon.“ Der ewige Jude. Kisfaludy K. „Csalódások“ (ford. németre). Szavaltatok. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat, fordítás magyarról németre. Kk. Weber R.: Goethe „Hermann und Dorothea“ és Heinrich G. „Deutsches Lehr und Lesebuch“ II. R.

Tanította **H a y d n J. Hugó.**

Latin nyelv, heti 5 óra. Olvastatott Vergiliushól: az Aeneis V. könyve. Ciceróból: Philippica in M. Antonium I. a et XIV.-a. 15 válogatott levél. T. Maccius Plautus Trinnmusa, nyelvi, tárgyi és aesthetikai fejtegetések mellett. Mindhárom szerzőtől olvasott tananyag részben emléztetett is. Római vallási és államrégiségek. Extemporálék. Két hetenként egy iskolai írásbeli dolgozat, a Kolmár Sváby-féle fordítási gyakorlatok II. részéből. Kézi k. Virgilius ed. Némethy. Ciceronis orationes selectae ed. Dávid. Ciceró válogatott levelei ed. Köpésdy, T. Maccius Plautus Trinummusa ed. Gerevics. Kolm.-Sváby fordítási gyakorlatok II. r. Szemléltetés: Baumeister és Rich nyomán.

Tanította: **N a g y István,**

Görög nyelv, heti 4 óra. Homér életrajza, művei, az Ilias mondája; Herodot életrajza. Olvasmányok: Homér Iliásából az I. és VI. ének. Herodotból: a marathoni, thermopilei, a salamisi, a plataei és mykalei csaták. Emleztetett az Iliás I. énekéből 100 vers. A marathoni csata II. fejezete és a mykalei csata I. fejezete. Tankönyv Csengery János Homer Iliás; Dávid István Herodot epitomé.

Tanította: P a p András.

Politikai földrajz, heti 2 óra. Európa államainak, ugyszintén az európai államokhoz tartozó kül gyarmatoknak rövid történelmi áttekintése után azok földjének természeti jellemzése, östermelés, ipar és kereskedés, lakosság és államszervezet. Hasonló módon Amerika államai és Ázsia azon államai, hol az európai befolyás érezhető, ugyszintén Afrika és Ausztrália. — Tankönyv: Schultz A. Politikai földrajza.

Tanította: P a p András.

Mennyiségtan, heti 3 óra. a) Algebra h. 1 óra. A másodfoku egyenletek általános elmélete, a képzetes gyök mértani értelmezése, a másodfoku egyenlet gyökeinek mértani ábrázolása, a másodfokukra redukálható magasabb fokú egyenletek. A haladványok és alkalmazásai; tőkefelszaporodás, járadék és törlesztési számítások kamatos-kamattal. b) Mértan, h. 2 óra. A testmértan egészben. Hetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. K. k. Mocnik—Klamarik Wagner Algebra és Geometria.

Tanította: P á l Gábor.

Természettan, heti 4 óra. Általános és részletes erőműtan: szilárd, cseppfolyós és légnemű testek egyensúly- és mozgástana. Hangtan. Fénytan: a fény terjedése, visszaverődése, törése és szóródása és a szem. K. k. Fehér Ipoly: Kísérleti Természettana.

Tanította: P á l Gábor.

Bölcsészeti előtan, heti 2 óra. A lelki tünemények csoportosítása. A mozgalmasság tényének-, az érzékenység nyilvánulásainak-, az értelem-, továbbá az akarat tényeinek-, végül az emberi természet kettősségének ismertetése. K. k. Joly Henrik: Philosophiai Propäedent.

Tanította: P á l Gábor.

VIII. OSZTÁLY.

Osztályfőnök Jakab Antal.

Hittan, heti 2 óra. A kath. egyház története annak alapításától a legujabb korig. K. k. Dr. Wappler: A kath. egyház története.

Tanította: P. K o p a t z J. Pátrik.

Magyar nyelv, heti 3 óra. A magyar irodalom története s ezzel kapcsolatban mutatványok a fontosabb írókból, kiválóbb irodalomtörténeti értekezésekből. A magyar nyelv törvényeinek rövid ismertetése. Havonként egy írásbeli házi dolgozat. Kézikönyv: Beöthy Zoltán. A magyar nemzeti irodalomtörténeti ismertetése.

Tanította : K a s s a y Lajos.

Német nyelv, heti 2 óra. A német vigjáték elmélete és fejlődésének ismertetése után olvastatott Lessing „Minna von Barnhelm“-je. Abschied. An sich. Der Maler. An das Herz. Das Lied von der Glocke. Aus den Resebildern. (Lenau.) Szavalatok. Havonként egy iskolai dolgozat, fordítás magyarról németre. K. k. Heinrich G.: Lessing „Minna von Barnhelm“ és Deutsches Lehr- und Lesebuch“ III. k.

Tanította : G l ó s z Miksa.

Latin nyelv, heti 6 óra. K. k. Horatius Pozder-féle kiadás David-Pozder - Tacitus szemelvények. Kolmár-Sváby fordítási gyakorlatok II. rész. Olvasmányok: Horatius életrajza, műveinek méltatása után, satiraiból az I. k. 5., 7. és 8. satira, a II. k. 1., 5. és 8. satira, a liber epodonból: az 1., 2., 6., 9., 13. és 16. epod. az ódákból: I. k. 1., 4., 8., 28., 36.; a II. k.: 18. óda; III. k.: 12. és 30. óda; IV. k.: 4., 7., 8. óda. Carmen saeculare; a II. k.: az Ars poetica. Leveleiből: az I. k.: 5., 8., 12., 14., 20. Tacitusból: Augustus. Tiberius. A római legiók lázadása Germaniában. Nyelvi, tárgyi és aesthetikai fejtegetésekkel. Szóbeli stílusgyakorlatok. Extemporálék. Szövegemlézés. Két hetenként egy iskolai írásbeli dolgozat. A régiségtanból a császári régiségek. Szemléltetés Baumeister, Rich és Langl nyomán.

Tanította : G l ó s z Miksa.

Görög nyelv, heti 4 óra. K. k. Dr. Csengery János: Homer Odysseája. Szamosi János: Szemelvények Plató műveiből. Elischer: Homéri szótár. A nyelvtaniak ébrentartása mellett Homer Odysseájából: Odysseus Kalypsonál (V—1.—225. v.). Odysseus tutaja (V. ének 228—493.). Nausikaa (VI. ének 1—331.). Alkinoos és Arete (VII. ének 81—347). Odysseus Kirkénél (X. ének 135—332.) A fékevesztett kérők (XX. 284—394., 4—180; 245—434. v.) Tárgyi és aesthetikai fejtegetésekkel. Platóból: Az Apologia. Szövegemlézés. Extemporálék. Havonként egy írásbeli iskolai dolgozat. — Szemléltetés, mint fennebb.

Tanította : G l ó s z Miksa.

Történelem, heti 3 óra. Magyarország oknyomozó történelme a magyarok bejövetelétől 1867-ig. Tankönyv: Horváth M. „A magyarok története rövid előadásban.“

Tanította : S z á s z Károly.

Mennyiségtan, heti 2 óra. Kapcsolástan. Newton binominalis tételének lefejtése és alkalmazása mélyebb fokú gyökkivonásra. Az algebra alkalmazása a mértanra. A pont s egyenes vonal helyzetének meghatározása. Ezután az egész algebrai és mértani tanulmányok csoportokba szedett és gyakorlati példák kidolgozásával kapcsolatos ismételése. Havonként egy iskolai írásbeli dolgozat. K. k. Mocnik-Klamarik-Wagner: Algebra és Mértan.

Tanította: J a k a b Antal.

Természettan, heti óra 4. A fénytani tanulmányok kiegészítésül a fénytörődés, kettőstörés és sarkulás tümenényeinek ismeretése. A vegytan alapvonalai: a vegyületek törvényei, egyszerűbb vegyületcsoportok, ezek összetétele és főbb tulajdonságaik. Továbbá a hőtan, a mágnesség és villamosság tümenényei és röviden a Cosmographia. Tankönyv; Fehér Ipoly: Kísérleti Természettan.

Tanította: J a k a b Antal.

Bölcsészeti előtan, heti 2 óra. Logika. Analysis és synthesis. A deductiv kutató-módszer és ennek eszköze a syllogismus. Az inductiv-módszer és tényezői. A tudományok osztályozása és az egyes fajok módszerei minőségeinek megállapítása. K. k. Joly Henrich: Philosophiai Propaedeutika.

Tanította: P á l Gábor.

Tornászat.

A gymu. ifjuság 4 külön-külön csoportra osztott, még pedig az I. és II. oszt. az 1-ső, a III. és IV. oszt. a 2-ik, az V. és VI. oszt. a 3-ik; és a VII.—VIII. osztálybeliek a 4-ik csoportba.

1. Csoport: I., II. osztály, heti 2 óra. Rend-, járós és szabadgyakorlatok; szergyakorlatok. Kirándulások, labdázás, kötélhuzás.

2. Csoport: III., IV. osztály, heti 2 óra. Sor-, rend-, szabad- és szergyakorlatok; kirándulások, labdázás kötélhuzás.

3. Csoport: V., VI. osztály, heti 2 óra. Rend- és szabadgyakorlatok ismételése; kanyarodás, fejlődés; műrend és társasgyakorlatok; támfekvés vívó- és rohamállások; futás. Szertornázás csapatokban: a) Mászás: az előbbi gyakorlatok ismételése; versenymászás. b) Korlát: ismételés; támszögdelés, lóbálás; szögtámasz-gyakorlatok, ülésből; henger; korlátugrás. c) Nyújtó: ismételés; kelepfellendülések; lóbálás és függéscsere; forgások és átugrások a zsinagre. d) Gyűrűhinta: ismételés; hintázás közben egyszerű gyakorlatok. e) Ugrások: a rohamdeszkan, magasan és messzebb akadályokon át; versenyugrás. f) Ló; ismételés; ülécserék; átugrások, nehezebb kivitellel: szabadátugrások. Távelyagolás. Kirándulások. Birkozás.

4. Csoport: VII., VIII. osztály, heti 2 óra. Ugyaz, mi az V., VI. osztálynak, csak hogy nehezebb kivitellel; menetgyakorlatok; távgyaloglás; kirándulások.

Tanította: Korber Imre.

2. Rendkívüli tárgyak.

É n e k.

1. gymn. ifjúság az énekekben 3 csoportba osztott, ugymint: kezdők, a) haladók és b) haladók, miután alattirt zenetanár által a mult tanévben a 4 alsóbb osztály a kezdők és a 4 felsőbb osztály a haladók oktatásában részesült.

1. Kez d ő k. Az I. osztály tanulói és oly ifjak, kik más intézetekből jöttek. Ehhez képest az alapismeretekből u. m. vonalrendszere, a hangjegyeknek ezen rendszerbe való beillesztése; a hangjegyek írásmódja, mennyisége és értéke, ütemek, térközők; továbbá az egyszerű és kettős keresztek jelentősége és használata; feloldó jel, hegedű vagy g-kulcs, pontok különféle helyei, szünismétlő-, zár-, köt- és előadásjelek, segédelőadásjelek hangkapocs (syncope). A hangjegyek és lépcsők gyakorlati kifejezése, a hangszerek idomitása, előbb előhangoztatás és éneklés mellett, később az egyeseknél, azután csoportokban. — Fokozatos gyakorlatok a rendszeres hangjegyvlasáshoz és énekléshez. Egyházi énekek és választékos irányu könnyebb világi dalok betanulása.

2. a) H a l a d ó k. A II., III. és IV. osztály tanulói, minthogy ezek a mult tanévben már a kezdők oktatásában részesültek, röviden ismételtetett a mult évi elméleti és gyakorlati rész. A már énekelt egyházi és világi énekek áttanulmányozása s ujjabbaknak betanulása. K. k. Zsasskovszky-Bartalus.

3. b) H a l a d ó k. Az V., VI., VII. és VIII. osztály tanulói. Ugyanaz, mi a haladóknak, csak hogy nehezebb kivitellel; szigorubb átvitele, alkalmazása és összeolvastása az elméleti résznek a gyakorlati részbe. Heti egy óra.

4. D a l k ö r: Az ifjúsági dalkör a haladók jobbjaiból alakított (55 ifju), kik ünnepélyesebb alkalmakkor választékos irányu dalokat adtak elő szóló, kettős, négyesben, továbbá férfi- és vegyeskarban; különben az egész ifjúság is egy „monstre-dalkört“ képezett, a mennyiben négy külön hangon (Soprán, Alt, Tenor és Bassus) együtt több egyházi és világi dalt tanult be, s azt ünnepélyek alkalmával együttesen adta elő.

Tanította Korber Imre.

Z e n e.

A zenei oktatásnál is az ifjúság a folyó tanévben épen ugy, mint az éneknél, mint „kezdők“, „a) haladók“ és „b) haladók“ tanítottak. Összesen heti 7 órában.

1. Kezdők. A kezdőknek a jelen tanévben (szám szerint 36 ifju) előadattak: a zenei alapismeretek oly forma egymásutánban, mint az éneknél jelezve van, azon különbséggel mégis, hogy a hol az énektanításnál a hangszervi gyakorlatok kezdődnek; ott a zenénél a hangszerek alkalmazása és kezelése vette kezdetét. A hangszer leírása és egyes részeinek elnevezése, a test és hangszer tartása, felszerelése és hangolása, a nyirettyü egyensúlyos kezelése, az ujjak szabályerü elhelyezése. Ezután a rendes gyakorlati zene, zeneiskola fokozatos, de minél biztosabb haladással. K. k. Huber Károly.

2. a) Haladók. A haladók csoportja a mult tanévben sikerrel végzett kezdők sorából alakítottott (10 ifju). A mult tanévi elméleti és gyakorlati rész rövid ismétlése után folytatása az Etudesnek egy, két, három b-v-el és kereszttel, nyolczadok tizenhatodok és harminczkettedek játszása a kötött és staccató-hangjegyek correct kivitele, továbbá a második fekvés ismertetése, végre összjáték, úgy mint duett, quartett és egész zenekarban. K. k. Huber K.

3. b) Haladók. Ugyanaz, mi a haladóknak. Azon felül kereszttek és b-ék teljes számbani használata. A második és harmadik fekvés ismertetése és betanulása. Összhangtan elamei.

4. Zenekar. Az ifjúsági zenekar az a) haladók és b) haladók jobbjából alakítottott (14 ifju), kik ünnepélyesebb alkalmakkor a nemzeti és classicus zenéből vonó hangszereken darabokat adtak elő ugymint: szóló, duett, quartett és egész zenekarban. Folyó tanévben az ifjúsági zenekar 2 egyházi, 14 magyar népdalt, 2 táncz darabot és 2 classicus (Mozart, Haydn) zenedarabot tanult be s adott elő.

Tanította: Korber Imre.

Francia nyelv.

A francia nyelvet tanuló ifjúság ezen tanévben is 2 csoportra, azaz „kezdők” és haladók” csoportjára osztottott. Összesen heti 4 óra.

1. Kezdők, heti 2 óra. K. k. Dr. Poetz; Syllabaire. Tananyag: Hangtan s a francia olvasás szabályai. Az egyszerű mondatból kiindulva az igehajlítás, állító, kérdő, tagadó és kérdő tagadó alakban. Körülírt igeragozás. A határozott, határozatlan és részelő névelő. Főnevek ejtegetése. A melléknévek neme, egyeztetése és fokozása. A számnevek. A névmások. Szótanulás. Fordítások. Havonként egy írásbeli iskolalrai dolgozat.

2. Haladók, heti 2 óra. K. k. Hofer Károly „Rendszeres francia nyelvtani” I. rész és Olvasóköny. Tananyag: Ismétlés. Rendszeres nyelvtan: a beszédrészek nyelvtana részletesen, a rendes és rendhagyó igék ragozása behatóan. Olvasmányok. Szótanulás. Fordítások. Költemények és mesék betanulása. Havonként egy írásbeli iskolalrai dolgozat.

Tanította: Korber Imre.

V.

Írásbeli tételek.

1. Magyar dolgozatok tételei a felsőbb osztályokban.

V. O s z t á l y. 1. Az őszi (leírás). 2. A földmivelés haszna és tisztessége. 3. Szilágyi és Hajmási. (Elbeszélés a hasonló nevű népballada alapján). 4. Melyek az ifjú legnemesebb örömei? (Értekezés). 5. A tél és az aggkor. (Összehasonlítás.) 6. A fősvény. (Jellemrajz). 7. Hamvazó-szerdai gondolatok. (Elmétkedés). 8. A növényntani tanulmányok haszna és szépsége. (Értekezés). 9. A hősi önfeláldozás történeti példákban. (Chria). 10. Egy növényntani kirándulás leírása. (Levél).

VI. O s z t á l y. 1. A tanév kezdete. 2. A tanulás előnyei. 3. A történelem tárgya és haszna. 4. Szalay László, mint ember, politikus és történetíró. (Jellemzés). 6. Eötvös Józsefnek Szalay L. felett tartott emlékbeszéde alapján. 5. Pldák a belső értékre. 6. A hazáért élni szép, de ha kell, érte meghalni szebb. (Szónoki beszéd). 7. Gyászbeszéd egy tanuló-ifjú sirjánál. 8. A természet a négy évszakban. 9. Kritika. (Kölcsy hasonló című értekezése alapján). 10. Vezérelveim. (Paraenesis nyomán).

VII. O s z t á l y. 1- A költészet viszonya a zenéhez és a képzőművészetekhez, s mindnyájuk hatása az életre. 2. Mit és hogyan olvassunk? 3. A mennyiségtan és a természettudományok, mint az emberi művelődés tényezői. 4. Mi a különbség az éposz és a regény között szerkezetükre, tárgyak körére és hatásukra nézve? 5. Tanulságok az emberiség történelméből. 6. A lírai műfajok közül melyik hat szélesebb körben, s melyiknek van több érdeme a hazaszeretet ápolása és a nemzeti öntudat ébrentartása körül? 7. A középeurópai államok összehasonlítása haderejükre, közgazdasági és kulturális viszonyaikra nézve. 8. Egy szabadon

választott tragédia ismertetése. 9. Ádám „Az ember tragédiá”-jában. 10. A színpad és az élet.

VIII. O s z t á l y. 1. Naiv époszunk. (Arany J. hasonló című értekezése alapján). 2. A Zrinyiás tartalma és szerkezete. 3. Pázmány nyelve. 4. A magyar nemzet műveltségi állapota most és ezer évvel ez előtt. 5. Az epikai költészet ismertetése és jellemzése a XVI. évszázadtól Kisfaludy Sándorig. 6. Mi a fény és hő jelentősége a természetben, s minő befolyása van mindkettőnek az ember kedélyére és szellemi munkásságára? 7. Szent László és Mátyás király a történelemben és a költészetben. (Összehasonlító méltatás). 8. A haza és a szülőföld iránt való szeretet kifejezése első rangú lírikusainknál. 9. A magyar népdal legszembeötlőbb sajátosságai, példákkal megvilágítva.

2. Az írásbeli érettségi vizsgálat tételei.

a) A magyar nyelvből és irodalomból: 1. Szükséges volt-e a nyelvújítás? melyek voltak vezérelvei? s diadala miúfó körülmények találkozásának volt eredménye?

2. A mohácsi vész következményei politikai, vallási és művelődési szempontból.

3. Hol és miben nyilvánul a villamos erők felhasználása?

Az első tételt dolgozta 2, egyik jeles, a másik jó eredmény-nyel. A második tételt dolgozta 9, 2 jeles, 3 jó, 4 elégséges eredménnyel.

b) Német nyelvből: „Fejedelmi párba”, (Schack 61. olv. 36. sor). Fordítás magyarra németre. Dolgozott jelesen 1, jól 4, elégségesen 4, elégtelen 2.

c) Latin nyelvből: „A birák magasztos hivatása” (Vágács-Schiebinger 221. l. 22. §. 39. sor.) Fordítás magyarra latinra. Dolgozott jelesen 3, jól 4, elégségesen 4.

d) Görög nyelvből: Herodot II. k. 112 és 113 fejezet. Fordítás görögről magyarra. Dolgozott jelesen 3, jól 8.

e) A mennyiség tanból: 1. Egy valaki születésekor 3000 forintot kap ajándékkul keresztapjától, mely 4 perccel kamatok-kamatjára ki van adva. Midőn 20 éves lett, egyetemre ment és 4 évig tanult. Tőkéjéből minden iskolai év kezdetén 1200 forintot vesz el; mi tőkéje egyetemi tanulmányainak befejeztével?

2. Ama helyen, melynek földrajzi szélessége $46^{\circ}22'$ hány órákor kel és nyugszik a nap május 19-én, midőn a nap deklinációjára: $S. = 19^{\circ}52'$; s mily sebesen halad ama hely a föld tengelyforgása következtében?

Dolgozott: Jelesen 1, jól 4, elégségesen 6.

VI.

Önképzőkör.

A lefolyt iskolai évben az önképzőkört Kassay Lajos tanár vezette. A kör tagjai önálló értekezések, jeles művek ismertetése és prózai úgy mint költői művek fordítása útján törekedtek az irodalmi tanítást kiegészíteni, de nagyobb buzgalmat a versszavalás és szónoki előadás gyakorlásában tanusítottak.

A tisztikar: elnök Ádám Jenő VIII., titkár: Dobál Antal VIII.; főjegyző: Nagy Béni VIII.; aljegyző: Karda Béla VII.; pénztáros: Sándor Géza VII.; bírálók: Gál Ádám, Éltos Mózes, Mélik Endre, Szász Ákos VIII.; Gál Gergely és Lukács Vilmos VII. o. tanulók.

Az 1892. szeptember 14-iki alakuló gyűléstől 1893. május 1-ig tartottunk 11 rendes, 1 rendkívüli és 1 diszgyűlést. A kör megülte Arany János halálának 10-ik évfordulóját a következő műsorral: 1. Hymnus. Énekli az önképzőkör ifjúsága. 2. Elnöki megnyitót mondott Ádám Jenő VIII. o. t. 3. „Arany Jánoshoz“ Petőfőtől. Szavalja Jakab Lajos. 4. „Válasz Petőfinek“ Aranytól. Szavalja Ádám Jenő. 5. Arany J. élete. Irta és felolvasta Nagy Béni. 6. „Daru madár“ Hoos Jánostól. Énekli az önképzőkör ifjúsága. 7. Toldi Miklós jelleme. Irta és felolvasta Mélik Endre. 8. Nép-dalok. Előadja az önképzőkör ifjúsága. •

Résztvett a főgymnasiumnak márczius 15-iki ünnepségén, hol Nagy Béni alkalmi beszédet mondott, Jartó Márton szavalta Petőfinek „Ledölt szobor“ cz. költeményét, Jakab Lajos „Nemzeti dal“-t (Petőfőtől) és Kászoni Alajos „Magyarország 1848-ban“ cz. költeményt (Garay).

Az év folyamán beadatott 69 mű, melyek közül harminczat a bírálók a „Haladás“ cz. munkakönyvbe való beírásra méltónak nyilvánítottak.

1892. nov. 27-én szavalati verseny volt, mely alkalommal a vezető tanár által felajánlott ezüst forintot mint legjobb szavaló Jartó Márton nyerte el.

Pályatételek : 1. Vigjáték. Jutalma 10 frt.

2. Novella. Jutalma 4 frt.

3. Qu. Horatius Flaceusnak „Integer vitae“, „Aequam memento“, angustam amice“ és „Justum et tenacem“ kezdetű ódái közül valamelyiknek modern versformában való fordítása.

Az 1-re beérkezett két pályamű. Ezek közül Nagy Béninek „Mikor Csikban vasút lesz“ című vigjátéka dicséretre és a pályadíj felére érdemesített.

A 2-ikra beérkezett 1, de ez a pályázat feltételeinek nem felelt meg.

A 3-ikra bejött 5 munka, melyek közül jutalomra méltónak egy sem találtatott.

A kör járatta : a „Vasárnapi Ujságot“ és a „Magyar Szemlé“-t.

VII.

Tanszerek gyarapodása.

1. Könyvtárak.

I. Tanári könyvtár az 1892/3. iskolai évben következő művekkel gyarapodott:

1. *Egyházi irodalom.* Wiesemann-Pesti növendék papság. A tudomány összhangzásban a kinyilatkoztatással. Nagy-Becskerek, 1889.

2. *Magyar nyelv és irodalom.* Bajza József: összegyűjtött munkái, kiadja Toldy Ferencz II. bőv. kiadás. Pest. 1861. — Ballagi A. Irodalomtörténeti közlemények, II. évf. 1892. — Gyulai Pál: Értekezések a nyelv és szép tudományok köréből. Budapest, 1892. Emlékbeszédek a m. tud. Akadémia elhunyt tagjai fölött. Budapest, 1892. — Kisfaludi Sándor: Ujabb regék a magyar előidőkből (Czimlap nélkül). — Ugyanannak: Himfy Szerelmei. II. kiadás. Pest, 1861. — Kölcsei Ferencz: Minden munkái III. kiadás. Budapest, 1886. 10 k. (Vétel után). — Simonyi Zs. Nyelvtudományi Közlemények. Budapest, 1892. XXII. k. — Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái. II. k. Budapest, 1892.

2. *Classica philologia.* Ribbek O.-Katoná L. A római költészet története III. k. Budapest, 1893. (Vétel után.)

4. *Történelmi és régészet.* Hampel J. Archaeologiai Értesítő. Budapest, 1892. — Magyar történeti életrajzok. Budapest, 1892. — Pauer Imre: Értekezések a történeti tudományok köréből. Budapest, 1892. — Thury György: Török történetirók. Budapest, 1893. (A magy. tud. Akadémia). — Emlékkönyv a Magyar Történelmi Társulat negyedszázados fennállásának évforduló napján 1892. május 15-én tartott ünnepélyes közgyűlésről. Budapest, 1892. — Bunyitai Vincze: A gynlafelhárvári székesegyház későbbi részei s egy magyar humanista. Budapest, 1893. — Andrié S.—Kunos Gy. A montenegrói fejedelemség története a legrégebb időktől fogva az 1852-ik évig. N.-Becskerek, 1890. — Hilferding—Kiss S. A szerbek és bolgárok története. Nagy-

Becskerek, 1890. — Dr. Holzwarth—Szabó F. Világtörténet. I—IX. k. Temesvárott, 1889—92. — Jirecek—Mayer K. A. bolgárok története. N.-Becskerek, 1889. — Klacié—Dr. Bojnicic—Szamota. Bosznia története a legrégebb kortól a királyság bukásáig. N.-Becskerek, 1890. — Dr. Lázár Gy. A török birodalom története. Második kiadás. N.-Becskerek, 1890. — Ugyanattól. Angolország történelme. I. és II. k. Temesvár, 1892. — K. Nagy Sándor. A jobbágyság története Magyarországon. N.-Becskerek, 1891. — Paganel C.—Hager József. Szkanderbég története, vagy a törökök és keresztények a tizenötödik században. N.-Becskerek, 1890. — Ranke L.—Mihályffy. Szerbia és Törökország a tizenkilencedik században. N.-Becskerek, 1890. — Dr. Réthy László. Az oláh nyelv és nemzet megalakulása. N.-Becskerek, 1890. — Ristic-Romanecz. Szerbia külügyi viszonyai az újabb időkben. I. és II. k. N.-Becskerek, 1892. — Dr. Schmeidler-Hommer. A görög királyság története visszapillantással a korábbi történetre. Nagy-Becskerek, 1890. — Szabó Ferencz. A legújabb kor története 1815—1885-ig. N.-Becskerek, 1889. I. és II. kötet. — Ugyanattól. Európa története a francia forradalom kezdetétől a bécsi congressusig (1789—1815). I. és II. k. N.-Becskerek, 1890. — Dr. Szabó-Kaulen Asszírja és Babylonia a legújabb felfedezések után. Temesvár, 1891. — Szamota István. Régi magyar utazók Európában 1520—1779-ig. N.-Becskerek, 1892. — Smetz Mór—Répásky Tivadar. Az osztrák birodalom története. N.-Becskerek, 1891—92. I—III. — Dr. Thim I. A szerbek története. N.-Becskerek, 1892. — Ujhelyi Béla: Budavár keletkezése és hadtörténelmi múltja. Temesvár, 1892. — Dr. Wertner Mór. A magyar nemzetségek a tizennegyedik század közepéig, I. és II. köt. Temesvár, 1891. — Ugyanattól: Az Árpádok családi története. N.-Becskerek, 1892. — Ugyanattól: A középkori délszláv uralkodók genealogiai története. Temesvár, 1891.

6. *Mennyiségtan és csillagászat.* Dr. Lengyel B. Matematikai és természettudományi közlemények. Budapest, 1892. (Akad.) — Maróthy Gy. *Arithmetica.* Debreczenben, 1782. Aj. u. — Szabó József. Értekezések a matematikai tudományok köréből. Budapest, 1892.

7. *Természettan és vegytan.* Akadémiai Almanach polgári és csillagászati naptárral. Budapest, 1892. (Vétel útján.)

8. *Természettörténet és orvostudomány.* Brelun E. A. — Geöcze S. és Paszlavszky: Az északi sarktól az egyenlítőig. Budapest, 1892. (Vétel útján.) — Herrmann Ottó: Az északi madárhegyek tájáról. Budapest, 1893.

9. *Bölcsészet. Neveléstudomány. Aesthetika.* A Vallás és Közoktatásügyi m. kir. Miniszternek a közoktatás állapotáról szóló és az országgyűlés elé terjesztett 21-dik jelentése. I. füzet. Népoktatási rész 1890—91. évről. Budapest, 1891. II. füzet. A felsőbb tanintézetekről. A szakiskolákról stb. Budapest, 1891. *Rajner Ferencz*: Középiskolai tanári Névkönyv az 1892—93. tanévről. Budapest, 1893. (Vétel útján.) — *Pauer I.* Értekezések a társadalmi tudományok köréből. Budapest, 1892.

10. *Jogtudomány és nemzetgazdászlat.* Az 1892-dik évi országgyűlési törvényczikkek. Budapest, 1892. (Vétel útján.)

11. *Folyóiratok és lapok.* Akadémiai Értesítő. Budapest, 1892. — *Alexander Bernát*: Orsz. Középtanodai Tanáregyesület Közlönye. 1892/3. évf. — *Balási Dénes és Dr. Jancsó B.* Egyetemes Közoktatási Szemle. Budapest, 1892. — *Berecz Antal* Földrajzi Közlemények. Budapest, 1892. *Gyulai Pál*: Budapesti Szemle. Budapest, 1892. — *Dr. Kiss János*: Bölcséleti Folyóirat. Budapest, 1892. — *Némethy G. és Petz Gedeon*: Egyetemes Philologiai Közlöny. Budapest, 1892. — *Szárvas G.* Magyar Nyelvőr. Budapest, 1892. — *Szilágyi S.* Századok. Budapest, 1892. — *U. a.* Magyar Történeti Életrajzok. Budapest, 1892. — *Szily K.* Természettudományi Közlöny. Budapest, 1892. — *Történelmi Társ.* Budapest, 1892. (Vétel útján.)

11. *Vegyesek.* Az erdélyi r. k. Status Igazgatótanácsának évi jelentése az 1892. szeptember 19. 20. napjaira összehívott Statusgyűlés alkalmából Kolozsvárt 1892. — Az erdélyi róm. kath. status hatásköre az általa fentartott és vezetett középiskolák tekintetében.

E szerint a tanári könyvtár az idén gyarapolott a megküldött 178 Értesítőn kívül 65 munkával 106 kötetben és 4 füzetben.

A tankönyvek tára szaporodott: *Kempf I.* Homéros Odysseája az eredeti versmértekben. Budapest, 1891. (Grill Károly könyvkereskedő ajándéka.)

II. Az ifjúsági könyvtár gyarapodása, a) *adomány útján*: *Bajkó Péter m. kir. honvédszázados úrtól*: *Thaly K.* Adalékok a Thököly-Rákócziak irod. történetéhez 2 köt., *Thaly K.* Irod. és műveltség-tört. tanulmányok a Rákóczi-korból 1 köt., *dr. Réthy L.* Ethnographia I. évf. 1 köt., *N. I. Komáromi János* törökországi diariumja 1 köt., *Lieszkovszky J.*, *Nádasdi. Zrinyi és Frangepán* a verpadon 1 köt., *Kazinczy G.* Mátyás király 1 köt., *Kőváry L.* Erdély története 1848—49-ben 1 köt., *Laboulaye-Ribáry* Lengyelország első felosztása 1 köt., *Sorel Szathmáry* Európa és a francia forradalom 1 köt., *Áldor I.* A forradalom költészete 1 köt., *Gnizot-Fésüs* Az angol forradalom története 1 köt., *Rüstow*

V. Az 1870—71. francia-porosz háború 1 köt., Lakatos K. Rajta párok táncoljunk 1 köt., Társalgó 1 köt. — Csató Balázs végzett tanulóitól: Thierry-Szabó Attila 1 köt., Karda J. Fabislo nővére 1 köt., Fáy A. A Bélyeky-ház 1 köt., Zádori J. A római katakombák 1 köt., Philaletes-Tóvári Fény és árny 1 köt. — Az ifj. önképzőkörtől: Vásárnapi Ujság 1 évf., Magyar Szemle 2 évf., Akad. értesítő 1 évf., ezen kívül 11 kötet folyóiratot köttetett be. — A VIII. oszt. tanulóitól: Lukácsy S. Kósza Jutka 1 füz. — Mihály J. III. o. tanulóitól: Kalocsá R. A lotusz-virág 1 füz.

b) *Vétel útján*: Középisk. ifj. Könyvtárjegyzék 1 füz., Tanulók Olvasótára 2 köt., Abonyi A. Bosnyák képek 1 köt., Ney F. Ifjúsági színművek 1 köt., dr. Brózik K. Kolumbusz Kristóf 1 köt., Mayer M. Derék férfiak 1 köt., Mayer M. Jelesek csarnoka 1 köt., Szerellemhegyi T. A Balassa-halom 1 k., Dumas S. Gróf Monte Christo 3 köt., A világ ura 2 köt., Verne Gy. Huszezer mérföld a tenger alatt 1 köt., Fekete indiák 1 köt., A zöld sugár 1 köt., Brancanné asszonság 1 köt., Cascabel Caesar 1 köt., Névtelen család 1 köt., Egy sorsjegy 1 köt., Mikszáth K. Almanach 1892-re 1 köt., Hoffmann F. A bűnhődés, Az igazság napfényre jő, Egy fedél alatt, Egy levél a szentírásból, Hűség és álnokság, Királyfi, Ehrlich Jakab, Az elveszett fiu, A madárkereskedő, Frigyes és Náczi, A hóban eltemetve, Jó emberek, Az ezüst garas, Egy család története, A nevelőné, Az úr szava, Régi jó időkől 1—1 köt., Zempléni P. Gy. Lelekítő példák az ifjúság számára 1 köt., Kemény Zs. Zord idők 3 köt., Jósika M. Abafi 1 köt., Régibb és újabb novellák 1 köt., II. Rákóczy Ferencz 4 köt.

III. A kölcsön könyvtár, vétel útján szereztetett 241 kötet könyv. Egyesek ajándéka

Összesen	2	"	"
	250 kötet könyv.		

2. Szertárak.

A) Történelem-földrajzi és classica filológiai szemléltető eszközök. A ngl-féle történelmi képek: Az aegmai Athene templom. Hassán szultán mecsetje Kairóban. A Tulun mecset Kairóban. Szt. Vitálé egyház Rávennában. A taorminai színház. Hadrián Siremléke Rómában. Constantinus diadalive. Syrakusa. Lysicrates emléke Athenben. A kiralyi sirok (Naksch-i-Rustem). Cyrus siremléke. Mahamalaipur. Ellora. Az edfui templom. Phyle szigete az Isys templommal. Az abu-simbeli (ipsambuli) szikla-templomok. Luxori (thaebei) templom. A pisai székesegyház. A monreáli keresztfolysó. A bambergi székesegyház. A rheimsi székesegyház. Az orvietói székesegyház. A Pyazza-elei Signori Flórencz-

ben. A yorki székesegyház. A burgosi székesegyház. A brüsszeli városház. Certosa Pávia mellett. A heidelbergi várkastély. A Wassy Blagennói Moszkvában. A Kreml Moszkvában. Az etshmiadzini zárdatemplom. A speyeri székesegyház.

Hölzel-féle földrajzi képek. Sziklapart Irlandban. Oszlophegy a Fokváros mellett. A Colorádó nagy szikla szorosa. Hammerfesti kikötő. A Nilus völgye. A stettini öböl. Mangrové-part Veneczelában. Hegyszakadékok Kronburg mellett a felső Inn völgyében. A weckelsdorfi sziklák. A Duna Bécs mellett. A Shoshoné folyó sziklaszorosai és vizesései. A pazuoli-i tengeröböl. Arábia sivatagja. Az Anahuaki fensík.

Julius-Lohmeyer-féle olajnyomatú faliképek. Római tábor. Tráján beszéde az ütközet előtt (Becker Loehn K. festménye.) Nagy Károly a Mór követeket fogadja (Simin Ferencz festménye.) V. Henrik a vormsi gyűlésen (Gerto Károly festménye.) III. Konrád kereszties háborujából jelenet. (Ziek Sándor festménye.) Az athenei hopliták támadása Marathonnál. (Knackfuss Hermann festménye.) A teutoburgi ütközet. (Knackfuss H. festménye.) A magyarok leveretése I. Ottó császár által Augsburgnál. (Heignist E. festménye.) A Góthok leveretése a Vezuvnál. Teja halála. (Zick Sándor festménye.)

Angyal Vizi-féle történeti képek. Nagy Lajos. I. Mátyás. Hunyadi János. Szilágyi Erzsébet. Hunyadi László. II. Lajos. Szapolyai János. I. Ferdinánd. II. Mátyás. II. Ferdinánd. III. Ferdinánd. I. Lipót. III. Károly. Mária Terézia. II. Lipót. Báthori István. Bocskay István. Bethlen Gábor. I. Rákóczy György. II. Rákóczy György. Tököly Imre. II. Rákóczy Ferencz. Zrinyi Miklós. Lorántffy Zsuzsánna. Zrinyi Miklós, a költő. Zrinyi Péter. Zrinyi Ilona. Gróf Bercsényi Miklós. Thurzó György, nádor. Gróf Eszterházy Miklós, nádor. Nádasdy Ferencz. Vesselényi Ferencz, nádor. József nádor. Gróf Széchenyi István. Kossuth Lajos. Deák Ferencz. Gróf Batthyáni Lajos. Pázmány Péter. Felsőbükki Nagy Pál. Körösi Csoma Sándor. Garay János. Izsó Miklós. Góth építő stíl Magyarországon. Kőműzbányai vártemplom. Vajda-Hunyad vára. Árva vára. Székesegyház Kassán. Jáki templom. Egy polgárház a XVII-ik századból. A renaissance építő-stíl Magyarországon. (Lakóház Lőcsén). A román építő-stíl hazánkban. (Részlet.) A góth építő-stíl hazánkban. (Részlet.) Trencsén vára. Kolozsvár 1617-ben. Pozsony a XVI-ik században. Római emlékek Magyarországon, műtárgyak. Római szükkör. Ó Budán. Őstörténelmi emlékek hazánkban, bronzeszközök, fegyverek és ékszerek. Őstörténelmi emlékek hazánkban. (Rézeszközök és fegyverek.) Őstörténelmi és népvándorláskori emlékek. Őstörténelmi emlékek hazánkban. (Kő csont és agyageszközök.) Római Emlékek Magyarországon, műtárgyak. Népvándorláskori emlékek hazánkban. (N.-Szentmiklósi aranylelet.)

Magyar fegyverek és czimerek. Magyar fegyverek a XVI-ik századból. Magyar koronázási jelvények.

Dr. Luchs H.-féle culturtörténelmi képek. Mózes. Münster. Augustus. Caesar. III. Incze pápa. Gutenberg. Columbus. Shakespeare. Schiller.

A magyar nemzet költőinek és nagy férfiaiinak arczképcsarnokából: Jókai Mór. Br. Józsika Miklós. Nyári Pál. Kemény Zsigmond. József nádor. Werbewczy István. Klapka György. Bajza József. Berzsényi Dániel. Csokonai Vitéz-Mihály. Czuczor Gergely. Gyöngyösi István. Jókainé Laborfalvi Róza. Kisfaludi Sándor. Kisfaludi Károly. Kölcei Ferencz. Toldi Ferencz. Tompa Mihály. Tóth Kálmán. Virág Benedek. Vörösmarty Mihály. Br. Eötvös József. Andrási Gyula. Kazinczi Ferencz. Szalay László. Józsika Miklós. Kazinczy Ferencz. Sztotovszky J. Az utóbbi háromnak élet nagyságu arczképeik. Petőfi Sándor. Apotheosis.

A magyar képzőművészeti társulat műlapjaiból. Zrinyi a költő halála. Szent István keresztelése. Mátyás király tudósai körében. Mária királyné és az anyja Erzsébet Nagy Lajos sirjánál.

Launitz-féle fali képek. Görög színház belseje. Legrégibb palladium. Barbár. Huos hangszerek. Fuvó hangszerek. Egy római. Vesta szüz. Római ház.

Kisebbs történelmi képek. Hunnok az ellenség előtt. Az erdélyi magyar színészet száz éves jubileuma Kolozsvártt. I. Ferencz József király, 25 éves jubileuma. Zászlók, czimerek és rendjelek.

Térképek. 1. Palesztina fali abrosza. Tervezte és rajzolta Kugutovitz Manó. 2. Az osztrák-magyar monarchia fali abrosza.

Gipszöntvények a történelem és classica-philológiához. Teljes alakok. Bachus boristen. (Sansavitól.) Discus dobó egész alak. Laokon. (Eredetije a Vatikánban.) Hermes szobor. Belvederi Apolló. Melosi Venus. Ceres a tenyészet istennője. Ariadne Minos krétai király leánya. Hercules. Borgosi vivó. Eros. (Amor, Cupido.) Cleis (Clio), Golyón lebegő női alak. Egy férfi. Madonna gyermekkel. Polyhymnia. Nöstény oroszlán. A vivó. V. Károly császár sisakja. Attila kincse 2 drb. Góth kehely. Görög edény. (Füles kancsó.) Fedős edény. Felszolgáló tányér. Egy római lámpa.

Mellszobrok. Zeus (Jupiter) dodoloni babérkoszorúval. Hera Zeus hitvese. Ares (Mars) a harcz istene. Medusa a Gorgonok egyike. Vesta szüz. Psyche. Socrates. Homeros. Nagy Sándor.

Julius Caesar. Cicero. Dante. Arany János mellszobra. Három gyermekfeje.

Domborgyps minták. Gyermekek phaun. Papság a Parthenon déli oldalán. Nő Satir. Göthe álcázaja. Térdeplő püspök. Relief Nymphák. Satir álarcz. Külön álló emberláb, kar és kezű. Áldozati állatok a Parthenon déli oldalán. Achilles pajzsa. Papság. Kettős álarcz 2 drb. Alvó Sylén. Nereidák. Tengeri nymphák. Batrix Mátyás király neje. Mátyás király családi czimere, Mitrász. Dyptychon. (Egy ur és nő vadászaton.) Mária angyaloktól körülvéve. Fries. Oszlopperendázat gyermekekkel és delphinekkal. Román könyvtábla.

Oszlopok. Doriai rend. (Oszlopfő, gerendázat.) Korinthiai dend. (Oszlopfő, gerendázat.) Joniai rend. (Oszlopfő, gerendázat.) Román oszlopfő. (Középkori.) Oszlopdisz görög ékitménynyel. Oszloptartó. (Barok-styl.)

Ékitmények. Görög ékitmény. Pálmalevél indákkal. Párkányzat, modern. Ezüst nyárfalevél. Pylaster disz. Diszitmény az Alhamrából. Rosetta tiz levéllel. Pálma boggyóval. Kelhely alakú ékitmény. Akanthus levél. renaissance. Párkányzat modern. Solanum dulcamare. Rococo ornament. Szőlőlevél. Gothicus levél. Egy őt águ Rosetta levele. Miksa császár siremlékének rácszatáról. Stilizált lilium pajzsra téve. (Bourbon lilium.) Diszitmény sassal. (Részlet egy velencei renaissance oszlopról.)

Porcelánalakok a trójai háború eposához. (Homeros Ilias.) Paris. Aias. Telemon fia. Achilles kocsin, lóhajtóval és két lóval. Aeneas. Aias. Oileus fia. Peneleos. Odysseus (Ulysses). Menelaos. Diomedes. Hector kocsin, lóhajtóval és két lóval. Archilaos. Pandaros. Chromios. Polydoros. Görög Herold Thetis. Andromache. Minerva. Venus (Aphrodite). Helena. Priamos. Antenos. Nestor. Hecuba. Agamemnon. Mercur (Hermes). Akamas. Patroklos. Két megkötözött trójai ifju. Vulkan (Hephaistos). Trójai sipes (trómbitás). Diana (Artemis).

Az ó-kori történelemhez és a classica philologiahoz tartozó segédkönyvek: Adolf Boettiecher. Olympia das fest und seine stätte nach dem Berichten der Alten ect. Berlin, 1886.

Emil Presuhn. Pompeji. Die Neusten ausgrabungen von 1874. bis 1881. Leipzig. 1882.

Jakab von Falke. Hellas und Róm. Eine Culturgeschichte des classischen Alterthums. Stuttgart, 1880.

Adolf Boettiecher. Die Akropolis von Athen nach dem Berichten der Alten und den neuesten Erforschungen. Berlin, 1888.

B) Az érem és régiségl gyűjteményhez adakozott: Bajkó Péter honvédszázados ur 3 drb ezüstpénzt. Dr. Kolonics Dénes kórorvos ur 15 drb rézpénzt. Kassay Lajos főgymn. tanár ur 3 drb rézpénzt. Szász Károlyné ő nagysága egy gyönyörű M. Theresia tallért. Bándi Vazul főgymn. igazgató ur 2 drb ezüstpénzt. Glósz Miksa ur adományából 526 drb ezüstpénzt. Szász Ákos VIII. o. t. 1 ezüst- és 2 drb rézpénzt. Nagy Béni VIII. o. t. 1 drb rézpénzt. Dobál Antal VIII. o. t. 8 drb rézpénzt és 3 emlékérmét. Szentimrei Menyhért 2 drb aranyozott bronz emlékérmét. Bogáthy Károlyné ő nga 1 értékes ritka emlékérmét. Simó Berta k. a. 2 drb papírpénzt. Glósz Miksáné ő nga 2 drb ezüst- és 1 drb rézpénzt. Simon Rezső VI. o. t. 1 ezüst 1623-beli denárt. Prékup Sándor VI. o. t. 2 drb rézpénzt, 1 játékbárczát és egy papírpénzt. Zakariás Antal IV. o. t. 2 drb rézpénzt. Sándor Károly IV. o. t. 1 drb rézpénzt. Dregán Péter II. o. t. 6 drb rézpénzt. László László II. o. t. 3 drb rézpénzt. Madár József II. o. t. 1 drb rézpénzt. Markos Endre I. o. t. 3 drb rézpénzt. Szopos G. I. o. t. 1 drb réz- és 1 drb papírpénzt. Száva Lukács I. o. t. 2 drb rézpénzt. Lázár Jenő I. o. t. 1 drb ezüst, 9 drb rézpénzt és 1 játékbárczát. Petrics G. I. o. t. 3 drb rézpénzt. Szakács Károly I. o. t. 1 drb bankjegyet. Gondos Sándor I. o. t. 2 ezüst- és 2 drb rézpénzt. Márton Sándor I. o. t. 2 drb rézpénzt. Petres Imre I. t. 1 drb rézpénzt. Orbán S. I. o. t. 3 drb rézpénzt és 1 drb emlékérmét. Miner L. I. o. t. 1 drb ezüst-, 1 drb papír- és 2 drb rézpénzt. József József I. o. t. 1 drb rézpénzt. Nagy Ignác I. o. t. 1 drb emlékpénzt és 5 drb rézpénzt. Kovács Gy. I. o. t. 2 drb rézpénzt. Veress Károly I. o. t. 1 drb rézpénzt. Nagy Tamás 1 drb papírpénzt. Ferencz Domokos I. o. t. 1 drb kétforintos Kossuth-bankót. Kovács Albert I. o. t. 1 drb rézpénzt. Pál D. I. o. 1 drb rézpénzt. Sántha B. I. o. t. 1 drb rézpénzt. Szakács A. I. o. t. 6 drb rézpénzt. Veres D. I. o. t. 1 drb papírpénzt. Nagy Balázs I. o. t. 2 drb rézpénzt. Korody M. I. o. t. 2 drb rézpénzt. Csedő P. I. o. t. 1 drb rézpénzt.

C) Természettani szertár. 1. Egy Buusen-féle szinképelemzővel. 2. Ligroinlámpa, 5 drb tartozékkal. 3. Villamos influenza gép. 4. Áramirányváltoztató (commutator). 5. Kis villamos izzólámpa, Swan-féle. 6. Phosphorisáló cső. 7. Égető anyagnak a színkép elemzőhöz: caesium, iridium, rubidium. 8. Ligroin 5 klgr. 9. Melloni féle készülék, tartozékaival. 10. Radiometer. 11. Léghőmérő, dr. Kiss-féle. 12. Egy nagy üveges szekrény a vegyszerek számára.

D) Természettani szertár gyarapodása: a) ajándék útján Mammut fogak (Hann Károly reálisk. tanártól.) Süket fajt (Nagy Gyula urtól.) Havasi nyúl (Bartha Ignác kir. ügyész úrtól.) Ván-

dor sólyom (Szent Imrei Gábor urtól.) *Strombus gigas* (Sándor Istvántól.) Fenyves rigó és vöcsök (Gózsy Árpád urtól.) Ajándékoztak még több lött állatot, melyek az előadásnál alkalmilag felhasználhattak. Az V. és VI. osztály ez évi növény és rovargyűjteménye.

b) Vétel útján: Stampfel Károly könyvkereskedésében megjelent állattani képek közül 30 drb. Mikroszkop 1060-szoros nagyításig. Boncsoló és tömő szerek, 23 frt értékig. Növényteni praeporáló eszközök. Forrasztócsővi kísérletekhez eszközök. Az Osztrák-Magyar monarchia geológiai térképe. Állattani proeparatumokhoz 40 drb különböző nagyságú üveghenger.

A gymnasium felszerelése közt elsőrendű fontosságúnak a Feiwei—Likroth-féle rendszerű új iskolapadok, melyek 250 tanuló számára szereztettek be. A felszerelési költséget 2811 frt 84 kr felerészben az erd. róm. kath. Status, felerészben pedig nemes Csikmegye fedezte.

Az ifjúság érdemsorozata.

1. Erkölcsei magaviselet:

2. Előmenetel az egyes tantárgyakban:

1 = jeles ; 2 = jó ; 3 = elégséges ; 4 = elégtelen.

I. osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Razi. mértan	Torna	Szépíráás	Ének
	Aikler Ferencz	2	1	2	3	3	3	3	3	1	1
	Baka János	1	3	3	4	1	4	3	3	3	3
	Bálinth Sándor	1	2	3	3	2	3	2	2	3	2
	Bardocz János	2	2	2	3	3	3	3	3	3	1
5	Bartalis Béla	1	2	2	3	1	3	3	2	3	.
	Bereczky Zsigmond	1	1	2	3	2	2	2	2	2	1
	Biró Károly	1	2	2	2	1	2	2	3	2	2
	Boga János	1	3	3	3	2	3	2	1	3	2
	Botár Albert, ism.	1	2	3	3	2	3	2	1	3	.
10	Csedő Péter, ism.	1	3	2	3	3	3	2	1	3	.
	Csedő Sándor	1	4	3	4	3	4	3	1	3	.
	Dobál János	1	3	3	4	3	3	3	3	3	3
	Élthes Zoltán	1	2	2	3	1	2	2	1	2	.
	Ferencz Domokos	1	2	2	2	2	2	2	3	2	.
15	Gál Sándor	2	3	3	4	3	3	3	2	3	3
	Gergely Viktor	1	2	2	3	1	2	2	3	2	3
	Gondos Sándor	1	2	2	2	1	2	2	2	2	3
	Incze Ferencz	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3
	Kórodi Mihály	1	2	3	3	2	3	3	3	3	2
20	Kovács Ágost	1	1	2	3	1	1	1	1	2	3
	Kovács Albert	1	2	2	2	2	2	2	3	2	3
	Kovács Gyárfás	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2

I. osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Rajz, mértan	Torna	Szépíráás	Ének
	Kurkó Ignác	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2
	Lajos János	1	3	3	4	2	3	3	2	3	.
25	Lázár Jenő	1	1	1	1	1	2	1	3	2	1
	Lukács József	1	3	3	3	2	3	3	3	3	1
	Márkos Endre	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Márton Sándor	1	2	2	2	1	1	1	3	2	3
	Márton Venczel, ism.	1	2	2	1	1	1	1	3	2	2
30	Minier Lajos	1	2	2	2	1	2	1	2	2	3
	Nagy Balázs	1	2	2	3	1	2	2	2	2	2
	Nagy Ignác	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3
	Nagy Kálmán, ism.	1	2	2	2	2	3	3	2	3	2
	Nagy Tamás	2	3	3	4	2	3	3	3	3	3
35	Orbán Sándor	2	3	2	3	3	4	3	1	3	3
	Pál András	1	3	2	3	2	3	2	3	3	3
	Pál Dénes, ism.	1	2	2	2	2	3	2	2	3	3
	Pál Ignác	1	2	2	3	2	2	2	2	3	3
	Péter Antal	1	1	1	1	1	1	1	3	2	3
40	Péter Elek	2	3	3	4	3	3	3	3	3	2
	Péter Sándor	1	2	2	3	1	3	2	3	3	3
	Petres Ignác, ism.	1	2	2	3	2	3	2	2	3	.
	Petrics Gusztáv	1	1	1	1	1	1	1	3	1	2
	Salamon Alajos, ism.	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3
45	Sántha Béni	1	2	3	4	2	4	3	3	3	3
	Sántha József	1	1	3	3	2	3	3	2	3	2
	Simon József	1	2	3	4	3	4	3	3	3	3
	Szakács Károly	1	3	3	4	2	3	3	3	3	2
	Szakács Antal	1	2	2	3	2	3	3	2	3	2
50	Száva Lukács, ism.	1	2	2	1	2	2	2	3	3	3
	Szláma Ottó	1	1	1	2	1	1	1	fm	2	1
	Szopos Gáspár	1	1	1	1	1	1	1	2	1	.
	Szopos Sándor	1	1	1	1	1	1	1	3	1	,
	Todor Gyula	1	2	2	3	1	2	2	2	2	.
55	Tullit Áron	1	1	1	2	1	1	1	3	1	2
	Ujfalvi Béla	2	2	4	4	3	4	3	2	3	.

I. osztály.

A tanuló neve										
	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Rajz, mértan	Torna	Szépíráás	Enek
Veress Dénes	1	2	2	3	1	1	1	3	1	3
Veress Gyárfás	1	1	1	1	1	1	1	2	1	3
Veress Károly	1	1	1	2	1	1	1	3	1	2
60 Vitos Domokos	1	3	3	4	2	4	3	3	3	3

Kimaradt: Ambrus József, Bálint József, József József ism.,
Lázár Ádám, Petres'Imre, ism. és Szenyes György

Összesen 66.

II. osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajz. geom.	Torna	Szépíráás	Enek	Zene	Francia nyelv
	Albert Gábor	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	.	.
	Antal Áron	1	1	1	1	1	2	1	3	1	3	.	.
	Ábrahám Ágoston	1	2	2	3	2	3	1	2	2	2	.	.
	Bakó Albert	1	1	3	3	3	3	2	3	2	3	.	.
5	Bara Mihály	1	1	2	3	3	3	2	1	2	2	.	.
	Balás Dénes	1	1	2	2	2	3	2	3	2	3	.	.
	Balás János	1	2	3	4	4	3	2	3	2	3	.	.
	Bálint Péter	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	.	.
	Bálint Zoltán	1	2	3	3	2	4	2	2	2	3	.	.
10	Bodó Ferencz	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	.	.
	Bogdán Ágoston	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	.	.
	Botár Béla	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	.	.
	Botár Béni	1	1	1	2	2	2	1	2	2	3	.	.
	Botár Sándor	1	1	2	2	3	3	3	3	3	.	.	.
15	Czibalmos András	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	.	.
	Csedő András	1	1	1	1	1	1	1	2	1	.	.	.
	Darvas Dávid	1	1	2	2	2	2	1	2	1	.	.	.
	Dávid Lajos	1	1	2	3	4	3	2	2	2	.	.	.
	Deáky Lajos	2	1	2	3	2	3	2	3	2	.	.	.
20	Dóczy Kálmán	1	1	1	1	1	1	1	2	1	.	.	.
	Dregán Péter	1	3	3	3	3	3	3	2	2	.	.	.
	Fejér Gyula	1	1	2	2	1	2	2	2	3	1	.	.
	Fejér Lajos	1	1	2	3	3	3	3	2	3	1	.	.
	Gábosi Dénes	1	1	1	1	1	2	1	3	2	1	.	.
25	Gábosi Lajos	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	.	.
	Gegő Sándor	1	1	2	2	1	2	2	3	2	.	.	.
	Glósz Oszkár	1	2	2	2	3	3	2	1	2	2	.	.
	Hajnód Ferencz	1	3	2	3	3	3	2	3	3	3	.	.
	Incze Antal	1	3	2	2	3	3	2	2	3	2	.	.
30	Kelves Péter	1	1	1	1	2	3	2	3	3	3	.	.
	Kovács Péter	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	.	.
	Köllő Márton	1	2	2	2	3	3	2	2	3	3	.	.
	Lakatos János	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	.
	Lárencz László	2	1	2	2	1	2	1	2	2	.	.	.

II. osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajz. geom.	Torna	Szépirás	Ének	Zene	Francia nyelv
35	Madár József	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	.	.
	Mihály József	1	1	2	2	1	3	2	2	2	1	.	.
	Onács Aurél	1	2	2	2	2	3	2	1	2	2	.	2
	Péter Imre	1	1	2	2	3	3	2	3	2	1	.	.
	Rozsnyai Gyula	1	1	1	1	2	3	2	1	3	1	.	.
40	Sándor Lajos	2	1	2	2	3	3	3	2	3	2	.	.
	Siklódy Péter	1	1	2	3	3	3	2	2	3	3	.	.
	Székely Mihály	1	1	1	1	2	2	1	2	2	3	.	.
	Veress Domokos	1	1	1	1	1	2	1	2	2	.	.	.

Magántanuló : Oláh Bálint vizsgálatlan maradt.

Kimaradtak : András Dénes, Köllő Ferencz.

Meghalt : Albert Dénes.

Összesen : 47.

III. osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Tört. földrajz	Természet. föld.	Számítan	Rajz. mértan	Torna	Ének	Zene	Francia nyelv
	Antal Dénes	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	.	2
	Antal Imre	1	3	2	3	3	3	3	4	3	2	3	.	.
	Bakó Károly	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	.	.
	Balázs András	1	2	3	3	3	3	3	3	2	3	.	.	.
5	Balázs Béla	2	2	2	3	3	3	2	3	2	3	3	.	.
	Buttyán Sándor	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	.	.
	Daradics Félix	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	.
	Drágos Gyula	2	2	2	2	3	2	3	3	3	3	.	.	.
	Erőss József	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	3	.	.
10	Éltes Alajos	1	2	3	3	3	3	2	3	2	3	3	.	.
	Fórika Antal	1	3	2	3	2	3	3	3	2	1	3	.	.
	Gábor János	1	2	2	2	2	2	1	2	1	2	1	.	.
	Gál Sándor	1	3	2	3	3	3	3	3	3	1	.	.	.
	Gegő Benjámin	1	2	2	3	3	3	3	3	2	3	.	.	.
15	Hodor Jakab	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	.	.
	Imre Béla	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	.	.
	Jakabfi András	1	2	2	2	2	3	3	2	2	3	1	1	.
	Kádár Mátyás	1	1	2	2	2	2	2	2	1	3	2	.	.
	Keresztes József	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	.	.
20	Lőrincz Jakab	1	2	2	3	3	3	3	3	2	2	2	.	.
	Mihály József	1	2	2	3	3	1	2	3	2	2	2	.	.
	Nagy Károly	1	2	2	2	2	3	2	1	2	2	2	.	.
	Pitter Ferencz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.
	Potovszky András	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	.
25	Szakács József	1	1	2	2	3	2	2	2	1	1	.	2	.
	Szász József	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	.
	Todor Béla	1	2	1	2	2	3	3	2	3	3	3	2	.
	Zakariás Izsak	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	2	.

Kimaradt: Drágos Szevér.

Összesen: 29.

IV. osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyt. földr.	Rajzoló mértan	Torna	Ének	Zene	Francia nyelv
	Bartha Balázs	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	.
	Bálint János	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1	2	.	.
	Bándi Ignác	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
	Becze László	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1
5	Bőjthy Béla	2	2	2	3	3	2	1	2	2	1	.	.	.
	Dávid Mózes	1	2	3	2	4	3	1	2	2	2	.	2	.
	Erőss Béla	2	3	4	4	4	3	1	3	3	2	3	.	.
	Erőss József	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1	2	2
	Fejér József	1	2	3	2	3	3	1	2	3	1	1	1	.
10	Finta Ernő	1	3	3	3	4	2	1	2	1	1	2	.	.
	Fodor Miklós	1	1	2	2	3	2	1	2	1	2	1	2	.
	Gábor József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	.	.
	Gáspár János	1	3	3	3	4	3	1	3	2	2	.	2	.
	Gergely Tamás	1	3	3	3	3	3	2	2	3	3	2	3	.
15	György Gyártás	2	2	3	2	3	2	1	2	1	1	2	3	.
	Holló János	2	3	3	3	3	3	2	3	3	1	.	.	.
	Kopatz Mózes	1	1	2	2	2	2	1	3	2	1	2	.	.
	Korber Ernő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Lajos Ignác	1	2	3	2	3	2	1	2	2	2	.	.	.
20	Márton Gábor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
	Márton László	1	2	2	2	2	1	1	1	2	3	2	.	.
	Mühlly Endre	3	2	4	3	4	3	2	3	3	2	2	1	.
	Pánczél József	1	3	3	3	3	3	2	2	2	1	1	2	.
	Petres Rudolf	1	3	3	2	3	2	2	3	3	1	1	.	.
25	Puskás József	1	1	2	2	1	1	1	2	1	3	3	.	.
	Sándor Károly	1	3	4	3	3	4	2	3	3	2	3	.	.
	Sántha Lajos	1	1	2	2	3	2	2	3	2	2	2	.	.
	Szabó Lajos	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	3	2	.
	Szopos Lajos	2	2	3	2	3	2	2	2	1	1	.	2	.
30	Szöke Mihály	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	3	2	.
	Tamás Lázár	1	2	2	2	3	2	1	2	2	2	.	1	.
	Tóth Kelemen	1	2	3	2	3	2	1	3	3	3	3	.	.
	Tóth Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Vargyasi József	1	3	4	3	4	4	2	2	3	3	3	.	.

IV. osztály.

A tanuló neve	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség	Rajzoló mértan	Torna	Enek	Zene	Francia nyelv
35 Váradi Alajos	2	2	3	3	3	3	2	3	2	1	2	2	.
Váradi Albert	1	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	.	.
Veress Árpád	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	.	.	.
Zakariás Antal	2	3	3	3	4	3	2	3	3	3	2	.	.

Összesen : 38.

V. osztály.

A tanuló neve	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. p. irod. olv.	Szabalkézi rajz	Történelem	Természettud.	Mennyiségtan	Torna	Enek	Zene	Francia nyelv
Albert Péter	1	2	2	2	3	2	.	.	2	2	3	3	3	2	.
Balázs József id.	1	2	2	3	4	3	.	.	2	2	3	2	3	.	.
Balázs József ifj.	1	3	2	2	3	3	.	.	2	2	3	2	.	2	.
Balló Máthé	1	2	2	3	3	3	.	.	2	2	4	2	3	.	.
5 Bartha Ágoston	2	3	3	4	4	4	.	.	3	3	4	3	3	.	.
Böjthy Andor	1	1	1	1	1	.	1	2	1	1	1	2	.	.	.
Derzsi Tiliamér	3	2	3	2	4	3	.	.	2	2	3	1	.	.	.
Éltes Béla	1	3	2	2	3	3	.	.	3	2	2	2	2	2	.
Gál Antal	1	2	2	2	2	3	.	.	2	2	1	1	1	.	.
10 György Imre	1	1	1	1	1	1	.	.	1	1	1	1	1	.	.
Györpál Árpád	3	2	2	4	4	4	.	.	3	2	3	2	2	.	.
Imets János	1	1	1	1	1	1	.	.	1	1	1	1	1	1	1
Király Sándor	2	1	1	1	1	2	.	.	1	1	1	2	1	.	.
Korber Imre	1	1	2	1	2	2	.	.	1	1	2	1	1	2	1
15 Kézma Dénes	1	2	2	2	3	3	.	.	3	1	2	1	2	1	.
Mákszem József	1	3	2	3	4	3	.	.	2	2	3	2	2	.	.
Mihály Mátyás	2	3	2	3	3	3	.	.	2	2	2	3	.	.	.
Tamás Mihály	1	3	3	3	3	.	1	3	2	2	4	2	.	.	.

Kimaradt: Hazay Gábor.

Összesen : 19.

VI osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Torna	Ének	Zene	Francia nyelv	Görögkeltó-magyar	Rajz
	Bálint Vilmos	1	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	.	.	.
	Csedő Jochim	1	2	2	2	2	2	2	1	1	3	3	1	.	.	.
	Czikó István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.	.
	Csedő Domokos	1	2	3	2	3	2	1	1	3	1	2
5	Csiszér Gábor	1	2	2	2	3	2	2	1	1	1	2	1	.	.	.
	Csiszér Imre	1	1	1	2	1	2	1	1	3	1	1
	Drágos Arisztid	1	2	2	2	2	3	1	2	2	3	3
	Ferenczi Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3
	Gegő Lajos	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
10	Gecsi István	1	3	1	2	2	3	2	2	2	3	2
	Glósz Ernő	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	.	.
	Kászoni Alajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.	.
	Kovács Zsigmond	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
	Nagy István	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2
15	Pál Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	.	.
	Prékup Sándor	1	3	2	1	2	2	2	2	2	2	2
	Sándor Gyula	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	2	.	.	.
	Sántha András	1	2	1	2	1	.	1	1	2	2	.	.	2	1	.
	Simón Rezső	1	2	2	2	3	.	2	1	1	3	2	.	.	2	1
20	Sipós Károly	1	2	1	2	1	1	1	1	1	3	2
	Welman Géza	1	2	1	1	1	2	1	1	2	2	.	1	.	.	.
	Wéger János	1	3	2	2	2	3	3	2	3	1	1

Összesen : 22.

VII. osztály.

A tanuló neve	Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Földrajz	Mennyiségtan	Természettan	Bölcsészlet	Torna	Enek	Zene	Francia nyelv
Becze András	1	2	2	3	2	2	1	2	2	3	2	2	.	.
Bőjthy Gábor	2	3	3	4	3	3	3	4	4	4	2	.	.	.
Ferenczy Gyula	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	.	.
Gál Gergely	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	.	.
5 Gergely János	1	3	3	3	3	2	3	4	4	3	2	2	.	.
Györgypál Domokos	1	2	2	3	2	2	1	2	2	2	2	2	.	.
Jakab Lajos	3	1	3	4	3	2	3	3	4	3	2	.	.	.
Karda Béla	1	3	1	2	2	2	1	2	3	2	1	.	.	.
Lukáts Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	.	.
10 Mánya Antal	2	2	3	4	3	3	2	4	4	4	1	1	.	.
Sándor Géza	1	2	1	2	1	2	1	2	3	2	1	1	.	.
Szebeni Gerő	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	.
Szent-Imrey Menyh.	1	2	1	2	1	1	1	2	2	1	2	2	.	.
Tauber József	1	1	3	3	2	2	1	2	2	2	1	.	.	.
15 Vargyasi Márton	1	3	2	3	3	3	2	2	3	2	3	2	.	.
Veress András	1	3	2	3	3	3	2	2	3	2	3	2	.	.
Könczei Jenő	1	3	3	4	2	2	2	4	3	3	2	2	.	.

Összesen : 17.

VIII. osztály.

A tanuló neve		Magaviselet	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészet	Torna	Ének
	Adám Jenő	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1
	Balázs Károly	1	2	2	3	3	2	1	2	2	2	2	2
	Csátó Pál	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
	Dobál Antal	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2
5	Éltes Mózes	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	1
	Gál Adám	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Jártó Márton	1	2	1	2	2	2	3	3	3	2	2	1
	Mélik Endre	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1
	Nagy Beniam	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
10	Szász Ákos	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
	Zöld Ferencz	1	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3

Összesen : 11.

IX.

J ó t é k o n y s á g.

1. Adakozók:

Nagy István brassói bankigazgató, kinek békezsűségét oly sok alapítvány hirdeti, a helybeli seminariumhoz egy családi alapítványra 1800 frtot tett le, melynek kamatjaiból már ez évben egy ifju ellátást élvezett.

A classica-filologia és történelmi muzeum gyarapítására fenn nevezett jötevő 200 forintot, Farkas Lajos helybeli kereskedő 300 frtot, Száva Lukács csiktaploczai birtokos 23 frtot és Nagy István csikszeredai iparos 1 frtot ajándékoztak.

Ezekon kívül az egyes szertárakat különböző jötevők gyarapították szives adományaikkal, melyek ez Értesítő más helyén fel vannak tüntetve.

Szabó Albert német-eleméri plebános az általa kiadott „Történeti nép- és földrajzi könyvtár“ című munkája egy példányát, mely 54 kötetből áll és 142 frtot képvisel, ajándékozta gymnasiumunknak.

Fogadják a nemesszívű adakozók gymnasiumunk érdekében tett nagylelkű adományaikért az intézet hálás köszönetét.

2. Segélyezés.

a) Kincstári alapból: Keresztes József III. oszt., Váradi Alajos IV. oszt., Wéger József VI. oszt. a Röck Szilárd-féle alapból: Tóth Vilmos egyenkint 100 frtot kaptak.

b) A csikmegyei nevelési alapból: pénzsegélyben részesültek következők: II. oszt. tanulók: Botár Béni 10 frt. Gegő Sándor 15 frt. Glósz Oszkár 15 frt. Madár József 50 frt. Székely Mihály 10 frt. A III. osztályból: Ferika Antal 15 frt. Imre Béla 10 frt.

Mihály József 20 frt. Nagy Károly 10 frt. A IV. osztályból Korber Ernő 15 frt. Márton Gábor 10 frt. Puskás József 10 frt. Az V. oszt.-ból: Albert Péter 15 frt. Hazay Gábor 20 frt. Mákszem József 10 frt. A V. osztályból: Bedő Joákim 15 frt. Csiszér Gábor 10 frt. Gegő Lajos 15 frt. Gencsy István 15 frt. Glósz Ernő 15 frt. Kovács Zsigmond 15 frt. Sipos Károly 10 frt. A VII. osztályból: Becze Endre 120 frt. Gál Gergely 10 frt. Györpál Domokos 15 frt. Karda Béla 15 frt. A VIII. osztályból: Ádám Jenő 20 frt. Élthes Mózes 40 frt. Nagy Benjámin 40 frtot.

3. Jutalmak.

Jutalmat nyertek: Bélydy T. és társai-féle alap 12 korona jutalmat Gál Gergely VII. o. Imets F. J.-félét 12 korona Szebeni Gerő VII. oszt. Koncz I.-félét 10 korona Nagy Béni VIII. oszt. Adorján I.-félét 9 korona Cziko István VI. oszt. Bándi Vazul igazgatótól jó magaviseletért 6 koronát Kászoni Alajos VI. oszt. az ének- és zenéből tanusított jó előmenetelért 6 koronát Glósz Ernő VI. oszt. a meteorologiai észleletek vezetésénél tanusított szorgalomért 6 koronát Váradi Albert IV. oszt.

Könyvbeli jutalmat nyertek: az V-ik osztályból György Imre, Csengery Antal „Történetírók és a történetírás“; a IV. osztályból: Bartha Balázs „Gróf Széchenyi István“, Bándi Ignác „Deák Ferencz élete“, Becze László „Erdély aranykora“, Korber Ernő, Gábor József, Márton Gábor „Levelek egy tanuló ifjúhoz“ 1—1 péld.; Szőke Mihály, Tóth Vilmos, Veress Arpád: Szitnyai E. „Tanulmányok“ 1—1 péld.; a III. osztályból: Eröss József, Daradics Félix, Pitter Ferencz, Potovszky András „Töldi“ 1—1 péld. (diszkrét.). A II-ik osztályban: Antal Áron „Róma alapítása és hőskora“, Bálint Péter „A régi magyarok miveltségének története“, Bodó Ferencz „Az első mrgyár király“, Bogdán Agost „Columbus Kristóf“, Botár Béla „Zrinyi Miklós“, Csedő András „Mátyás király“, Dóczy Kálmán „Töldi“ (diszkrét.), Gábosi Dénes „Hunyady János és kora“, Kovács Péter „Attila“, Lakatos János „Szent László király élete“, Veress Domokos „Nero és az első keresztény-üldözés“. Az I. osztályban Hoffman Ferencz meséiből: Kovács Gyárfás „Isten segélyével minden sikerül“. Kurkó Ignác „Mindenki saját szerencséjének kovácsa“. Lázár Jenő „Az

erény jutalma". Márkos Endre „A becsületszó". Péter Antal „Ki mint vet, úgy arat". Petrics Gusztáv „A jó fiú". Szláma Ottó „A munka jutalma". Szopos Gáspár „Az örtüz mellett". Szopos Sándor „Tiszteld atyádat és anyádat". Tulit Aron „Szorgalom és restség". Veress Gy. „A nemes és a pór". Veress K. „A hű barát erős támasz". Tornadijat kaptak: Sándor Géza VII. oszt. Gál Antal V. oszt. tanulók 1—1 frt.

X.

A gymnasiumi kölcsönkönyvtár állása az 1892|3. tanév végével.

a) Pénzben :

1. A mult tanésról fennmaradt	537 frt 77 kr.
2. Használat díj a könyvekről	324 frt 42 kr.
3. Kamat ezimen bejött . . .	28 frt 45 kr.
4. Könyvszállítmányok után való 10%	30 frt 26 kr.
5. Tőketörlesztés .	50 frt — kr.
Összes bevétel	970 frt 90 kr.
Ebből kiadatott .	415 frt 75 kr.
Pénzkészlet	555 frt 16 kr.
Ebből a csikszeredai takarékpénztárba tőkésítettett	5 frt 13 kr.
Egyeseknél el van helyezve	546 frt — kr.

b) Könyvben :

1. A mult tanév végén volt	2914 kötet
2. Jelen évi szaporodás vétel utján . .	194 „
Összes könyvvállomány	3208 „

XI.

F i n ö v e l d é k.

1. Seminarium.

A seminariumi növendékek száma az utóbbi két év alatt annyira szaporodott, hogy az eddig elfoglalt termek számát szaporítani kellett, mihez képest a seminariumi tanulók a kettős finövelde emeletes házának földszinti részét egészen lefoglalták.

A szent Mihályról elnevezett seminariumban a tanév folytán 36 nyilvános, 15 magánalapítványos, 30 fizetési és 4 szervitor tanuló neveltetett Bándi Vazul regens és Nagy István subregens felügyelete alatt. Az alapítványos növendékek 95 frt 76 krért, a fizetési növendékek 120 frtéért egy évre teljes ellátást kaptak.

A nyilvános alapítványosok közül élveztek

Közalapítványt	Balázs Károly, Gál Ádám	VIII. oszt.
	Györgypál Domokos	VII. "
	Bálint Vilmos, Bedő Joachim,	
	Czikó István, Glósz Ernő. Ká-	
	szeni Alajos	VI. "
	Albert Péter, Balló Máthé, Ger-	
	gely Tamás, Király Sándor.	
	Kozma Dénes	V. "
	Korber Ernő, Márton Gábor,	
	Váradi Albert	IV.
	Bálint Péter	II.
Apor-félét :	Bándi Iguác	IV.
Báthori-félét :	Sándor Géza	VII.
Biró-félét :	Ferencz Gyula	VI.
Bors Bálint-félét :	Jartó Márton	VIII.
	Pál Lajos	VI.
	Gábor József	IV.
Csomortáni-félét :	Lukács Vilmos	VII. "

Dénes-félet:	Imecs János	V. oszt.
Fogarasy-félet:	Szabó Lajos	IV. "
Fülöp-félet:	Karda Béla	VII. "
Haller félet:	Veress András	VII. "
Kedves Zsuzsa-félet:	Tódor Béla	III.
Kovács Miklós-félet:	Bartha Balázs	IV.
	Abrahám Ágoston	II.
Lukács Mihály-félet:	Gábosi Lajos	I.
Molnár-félet:	Márton László	IV.
	Lakatos János	II.
Sántha-félet:	Eröss József	IV.
Tankó-félet:	Nagy Benjámin	VIII.

A magán alapítványosok közül élveztek:

Bocskor Elek félet:	Szőke Mihály	IV. oszt.
Bors Balint-félet:	Pál Ignác	I. "
Eröss Elek-félet	Szász Ákos	VIII. "
Ferenczy-félet:	Csiszér Imre	VI. "
	Ádám Jenő	VIII. "
	Gencsi István, Sipos Sándor	VI. "
	Fórika Antal	III. "
Molnár Balázs-félet:	Dobál Antal	VIII. "
	Gál Gergely	VII. "
	Éltes Béla	V. "
Nagy István-félet:	Nagy Ignác	I. "
Péterfy-félet:	Csató Pál	VIII. "
	Antal Dénes, Eröss József	III. "

A Buzás Mihály-féle alapítvány ez évben nem volt betöltve.

A seminarium felszerelésre a kiutalt 1623 frtból befejeztetett. Minden tanuló külön karosszék, csinos rácsosított dolgozó asztal, záros fiókkal, külön ruhaszekrényvel és csinos vaságygyal láttatott el. úgy hogy a seminarium felszerelése a mellett, hogy a pedagogiai követelményeknek mindenben megfelel, még mintaszerűnek is mondható.

2. Internatus.

Az internatus, hogy a tulságos számmal jelentkező ifjakat zsufoltság nélkül befogadhasssa, a tanév elején kibővítettett oly formán, hogy a konyha és ebédlő a souterrainben lett elhelyezve. Az internatusi ifjuság a kettős finővelde épület emeleti részét foglalta el.

Bándi Vazul internatusi igazgató és Kassay Lajos internatus felügyelő vezetése mellett 125 növendék nyert ez intézetben lakást,

fűtést, világítást és kiszolgálást. A szaporodás a múlt évhez képest 39, két év alatt pedig a növendékek száma 53-ról emelkedett a mostani 125-re.

A szomszéd községekből a szülői háztól iskolába járó növendékek közül télen többen nyertek az internatus helyiségeiben déli szállást.

Az ifjak magaviselete általában jó volt, kivéve két ifjut, kiket más intézetből megróvott erkölcsi viselet miatt hoztak ide, de kiket az itteni fegyelem sem tudott megjavítani, s azért az internatusból kizárattak.

Az internatus kiadásainak fedezésére szolgált nemes Csik-megye törvényhatósága által a folyó tanévre is kintalt 370 frt; továbbá az egyes növendékek által lakás és failleték czimén befizetett 6 frt. A servitor növendékek csupán a szállás illetéket 1 forintot fizették.

Élelmezés tekintetében az ifjak 13 csoportra voltak beosztva, mindenik egy servitorral, kik a 6 kifőző háztól hordották be az ebédet és vacsorát; ezen behordásnál a csoportok tagjai felváltva segédkeztek. Az élelmezés oly módon történik, hogy a fiuk csoportokká alakulnak (8—9 fű egy csoportba), a csoport minden tagja sorra egy hétig élelmezi az egész csoportot a szűlők által előre közösen megállapított élelmi szerekkel, melyek a főzőnőknek szolgáltatnak át, kik jutányos árért elkészítik. Az előjáróság felügyel, hogy a főzőnők által készített elegek ugy mennyiség, mind minőség tekintetében kifogástalanok legyenek. Hogy a szegényebb szűlők is megbirhassák a tanittatás költségeit az intézeti előjáróság gondoskodni fog oly tarisnya rendszerről, mely kevesebb költséggel jár ugyan, de a szerényebb követelésűeknek minden igényeit kielégíti.

A seminarium és internatusba való felvételnél föltételei az „Értesítő“ végén vannak felsorolva.

XII. Statisztikai táblázatok.

I. A tanulók általános áttekintése.

Osztály	Létszám			Vallás ¹⁾			nyelvi és nemzetiségi viszonyok	A szülők polgári állása				Előmenetel						Összesen				
	beiratott	elmaradt	tanév végéig megmaradt	római katolikus	görög katolikus	ev. református		unitárius	magyar-székely	magyar-német	magyar-román	értelmiség	őstermelő	kereskedő és iparos	tisztviselő	szolga és munkás	részletesen			általán		
																	jót		elégségesen	elégtelenen	haladó ²⁾	ismétlő ³⁾
I.	66	6	60	58	1	1	—	59	—	1	12	38	5	7	1	12	17	17	14	50	10	60
II.	47	4	44	42	2	—	—	42	—	2	10	23	5	5	—	11	14	15	3	42	1	43
III.	29	1	28	28	—	—	—	28	—	—	3	12	4	7	2	4	7	16	1	28	—	28
IV.	39	1	38	37	1	—	—	38	—	—	5	16	7	7	1	9	9	12	8	33	5	38
V.	19	1	18	17	—	1	—	18	—	—	4	9	—	4	1	4	2	4	—	11	7	18
VI.	22	—	22	19	2	1	—	21	—	1	2	12	4	4	—	7	12	3	—	22	—	22
VII.	17	—	17	15	1	—	1	16	—	1	2	11	2	2	—	4	4	4	5	12	5	17
VIII.	11	—	11	11	—	—	—	11	—	—	1	6	1	3	—	2	4	5	—	11	—	11
I—VIII.	260	19	238	227	7	3	1	233	—	5	39	127	28	39	5	63	69	74	40	220	19	239

1) Ezen és a következő rovatokban is csak az év végéig megmaradt tanulók száma van felvéve.

2) A haladók közé az egy tantárgyból megbukott és jó magaviseletű tanulók is felvételnek.

3) Azaz: a kik több tantárgyból bukottak, vagy az elégtelen mellett kevésbé szabályszerű viseletük volt.

4) Egy magántanuló vizsgálatlan maradt.

2. Tanulás eredményének tárgy- és osztályonkénti áttekintése.

Tárgyak.	I. osztály.					II. osztály.					III. osztály					IV. osztály.					V. osztály.					VI. osztály					VII. oszt.					VIII. o.		
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	fölmentve v. nem járt	jeles	jó	elégséges	elégtelen	fölment. v. n. járt	jeles	jó	elégséges	elégtelen	fölment. v. n. járt	jeles	jó	elégséges	elégtelen	fölment. v. n. járt	jeles	jó	elégséges	elégtelen	fölment. v. n. járt	jeles	jó	elégséges	elégtelen	fölment. v. n. járt	jeles	jó	elégséges					
Vallás tan	15	29	15	1	—	33	7	3	—	—	8	14	6	—	—	16	12	10	—	—	5	7	6	—	—	9	12	1	—	—	7	5	5	—	5	6	—	
Magyar ny.	11	28	20	1	—	17	22	4	—	—	6	14	8	—	—	10	10	14	4	—	5	10	3	—	—	11	10	1	—	—	7	4	6	—	5	4	2	
Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	10	14	—	—	10	15	12	1	—	5	6	5	2	—	7	15	—	—	5	9	3	—	4	3	4		
Latin nyelv	9	13	26	12	—	15	17	11	—	—	5	8	15	—	—	9	7	15	7	—	4	2	6	6	—	10	8	4	—	3	4	6	4	—	2	5	4	
Görög nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	7	4	—	7	10	3	—	6	6	5	—	—	3	5	3	
Görög p. i. o.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7	16	—	—	14	12	10	2	—	5	9	4	—	—	12	9	1	—	—	—	—	—	—	5	3	3	
Földrajz	25	23	12	—	—	16	13	12	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	3	4	—	—	—	—		
Mennyiségt.	14	14	24	8	—	6	14	21	2	—	6	8	13	1	—	8	19	11	—	—	4	5	3	6	—	10	9	3	—	5	7	1	4	—	3	7	1	
Rajz. mértan	16	20	24	—	—	15	23	5	—	—	8	15	5	—	—	15	13	10	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Szabadk. rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Termész. rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	14	—	—	—	7	10	1	—	—	15	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	5	4	4	—	2	6	3	
Phys. földrajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	12	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Bölcsészettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	4	2	—	1	10	—	
Szépírás	9	18	33	—	—	7	24	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Torna	8	20	31	—	—	1	9	24	10	—	7	11	10	—	—	11	20	7	—	—	6	9	3	—	—	9	7	6	—	6	9	2	—	—	5	6	—	
Ének	7	16	25	—	—	12	10	13	10	—	10	7	5	11	—	5	11	12	7	—	8	5	4	4	—	5	6	10	3	3	4	9	—	—	4	8	2	1
Zene	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	5	—	—	—	6	12	2	—	—	2	4	—	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Franczia ny.	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	5	2	—	—	—	2	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

3. Magaviselet, életkor és szállás szerinti áttekintése.

Osztály.		A tanév végéig megmaradt tanulók																						
		magaviveselethez nézve			életkor tekintetében												szállás szerint							
		jó	szabályszerű	kevesebb szabályszerű.													finövel- dében			interna- tusban		künn		
					született												alapítványos	fizetési	servitor	tarisnyás	servitor	kézi ösztöndíjas	a szülőknél	
			1883.	1882.	1881.	1880.	1879.	1878.	1877.	1876.	1875.	1874.	1873.	1872.	1871.									
I.	52	8	—	3	10	24	19	4	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7	—	44	5	—	2	60
II.	40	3	—	—	1	10	6	23	4	—	—	—	—	—	—	—	4	6	2	21	6	—	4	43
III.	25	3	—	—	—	—	4	5	13	6	—	—	—	—	—	—	4	6	2	11	2	1	2	28
IV.	30	7	1	—	—	—	—	7	15	10	6	—	—	—	—	—	11	2	—	12	—	2	11	36
V.	13	3	2	—	—	—	—	—	2	4	7	4	1	—	—	—	6	—	—	8	—	—	4	18
VI.	21	1	—	—	—	—	—	—	—	6	6	7	3	—	—	—	10	1	—	8	—	1	2	22
VII.	14	2	1	—	—	—	—	—	—	—	3	6	5	3	—	—	6	4	—	7	—	—	—	17
VIII.	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	4	1	—	8	1	—	1	—	—	—	11
		Összesen																						

XIII. Meteorologiai észleletek.

A csiksomlyói állomás fldr. hossz.: 43°33' frd. szél. 46°22' ; tengerfeletti magassága: 707 méter.

Hónap	Légnyomat			Hőmérséklet C. sz.			Páranyo- más			Ned- vesség			Csapadék m. m.			Szélirány				Szélerősség (közép) Félfőzet (közép)	Jegyzet.
	közép	legnagyobb	legkisebb	közép	legnagyobb	legkisebb	közép	legnagyobb	legkisebb	közép	legnagyobb	legkisebb	havi	24 órai	ennek napja	fő uralkodó	másod "	harmad "	negyed "		
Január	698.1	707.1	687.3	-7.2	3.0	-21.5	2.7	4.8	0.9	91	100	79	35.45	9.00	14	W ¹⁾	NE	E	NW	2 7	nagyon enyhe.
Február	696.8	709.0	682.1	-2.9	5.1	-11.2	3.2	4.5	1.9	85	99	66	24.25	6.50	17	NE	E	NW	W	2 6	rendkívül hideg.
Március	699.6	710.1	690.4	-0.3	11.7	14.9	3.9	6.4	1.4	82	100	74	48.40	31.00	4	E	NE	S	W	2 6	elég enyhe.
Április	698.3	704.0	691.1	9.4	14.8	1.5	5.5	7.3	2.9	65	93	43	31.00	16.20	20	E	NE	S	N	2 5	kellemesen, változó.
Május	699.6	705.2	693.0	14.2	21.9	8.7	7.7	10.9	8.9	66	85	48	19.90	9.20	2	W	E	NE	SE	2 4	nedves.
Junius	699.9	706.4	693.6	17.8	23.5	12.7	10.6	13.5	7.9	72	91	62	87.15	21.50	5	W	SW	S	E	1 5	nedves, hűvös.
Július	700.8	706.2	694.7	17.4	21.6	13.3	11.2	15.6	7.2	75	91	49	52.45	24.00	23	S	N	W	SE	1 5	kellemes.
Auguszt.	702.3	705.7	693.7	15.7	21.2	15.3	12.4	15.2	10.0	84	98	69	84.20	22.00	11	S	E	NW	NE	2 7	száraz, forró.
Septem.	704.2	705.9	702.4	5.7	22.1	13.6	11.0	13.2	9.6	77	95	69	43.60	12.00	10	W	N	S	NE	1 8	hűvös, szeles.
Október	701.2	708.8	695.1	10.2	16.2	4.1	7.4	11.2	4.5	79	95	62	84.90	21.00	21	W	NE	S	N	1 5	zordon.
Novem.	706.9	712.7	701.0	-1.2	5.6	-14.4	3.3	6.5	1.1	73	92	47	74.30	20.60	18	NE	SW	W	S	2 7	kellemesen, változó
Decem.	701.0	704.6	687.9	-11.9	-6.1	-15.1	1.7	2.5	1.1	90	98	79	97.90	16.80	6	SW	NE	N	SE	2 3	derült, hideg.
Évi közép	700.7	707.1	692.5	6.6	13.4	-0.6	6.7	9.3	4.5	78	95	62	56.96	17.50	-	W	NE	S	SE	2 6	középszerű.

¹⁾ A használt angol jegyek: N=észak; E=kelet; S=dél; W=nyugat.

Észlelő: Bándi Varul, főgymn. igazgató.

Az 1882. évi észleletek hivatalos eredményét a következő táblázat mutatja

XIV.

Figyelmeztető.

1. A tanulók szabályszerű *fölvétele* és beírása szeptember három első napján történik. A beírandó tanulók tartoznak az igazgatónál keresztlevelüket vagy ezt helyettesítő hiteles iratot és a közelebbi osztályból nyert iskolai bizonyítványukat mulhatatlanul bemutatni.

2. Az 1887. évi XII. tcz. 4. és 5. §§-ai értelmében azon tanulók, kik nem igazolják, hogy életök 12 évéig újra oltattak, vagy 5 éven belül sikeresen beoltva lettek, vagy valóságos himlőt álltak ki az illetékes egészségügyi hatóságnak bejelentetnek és a gymnasiumban véglegesen addig fel nem vehetők, a míg a netalán kiderült hiány pótolva nem lesz, vagy nem igazolják azt, hogy az újra-oltás kötelezettsége alól törvényszerűleg fölmentettek. — Közelebbi tájékozás céljából forduljanak a t. szülők és gyámok gyermekeikkel a legközelebbi járási vagy körorvoshoz.

3. Mindazon nem-alapítványos gymn. ifjak, kik nem a tanoda székhelyén vagy a tőzsomszédos helyiségekben laknak, *collegiális benlakásban* (internátusba) vagy seminariumban lesznek beszállásolandók. Az internátusról tudni kell: a) hogy az ifjak az internátusban kényelmes lakást, fűtést, világítást és felügyeletet nyernek; b) ellenben a kosztbeli ellátásról a régi tarisnyarendszer szerint maguk gondoskodnak; c) az internátusi ifjak együttes élelmezése céljából a szülők vagy gyámok szomszédsága szerint 8—9 tagu csoportokká alakulnak; d) minden csoporthoz 1 servitor-növendék osztatik be, kit szolgálata fejében a csoport ingyen lát el élelemmel; e) a csoportok számára lehetőleg az intézethez közel eső gazdákkal a kifőzésre nézve az internátusi előljáróságtól kikért előleges utasítás után a szülők szerződnek; f) az élelmezési csoportoknak két rendbeli abroszra van szükségök, melyeket vagy a szülők, vagy a szerződés szerint a kifőzőházak szolgáltatnak ellenben g) asztalkendőről és evő-eszközről az egyes ifjak kondoskodnak; h) bennlakási díj fejében minden internátusi növendék után 1 frt fizetetik; fűtési anyagul pedig 1 öl kemény tűzifa szállítandó be. Ha ezen illetmény szept. 20-ig be nem szállítatik az illető szülő vagy

gyám annak fejében egy öl fa-árát a csiksomlyói árfolyam szerint köteles szeptemberben lefizetni. Azonban failletményenyl a servitor-növendékek nem tartoznak; i) a seminariumra vonatkozólag megjegyzendő, hogy: azon nem-alapítványos tanulók, kik a seminariumban az alapítványos itjakkal kívánnak lakni és kosztosni: az egész tanévre 120 frtéért lakást és teljes ellátást nyernek a seminariumban, mely összeget előleges részletekben a seminarium igazgatónál tartoznak lefizetni. Miután a seminariumban csak korlátozott számmal vétetnek kosztosok, azért a felvétetni akarók jó előre lehetőleg aug. elején legalább levél által jelentkezzenek.

4. Minden gymnasiumi tanuló tartozik az 1889. évi április 1-ről 1200. sz. a. kiadott fötanhatóság intézvény értelmében tandij címén, mely a gymnasium tanszertárainak kiegészítésére és gyarapítására lesz fordítandó, 1 vagy két részletben 6 frtot fizetni. Ezen tandij-fizetés alól rendszeren senki sincs felmentve. Mindezenáltal azokra nézve, kik kivételképpen tandij mentességet kívánnak élvezni, a felel hivatolt szám alatt kiadott tandij-mentességi szabályzat teljes szövegében ide iktattik.

„Tandij-mentességi szabályzat.”

1. §. Az erd. róm kath. status gymnasiumaiban a statusgyűlésről megállapított a (Csiksomlyón 6 frt) tandij fizetendő, mely alól rendszerint senki sem mentetik fel.

2. §. Kivételképpen azonban a fötanhatóság elengedheti az egész vagy a fél tandij fizetését jó erkölcsi magaviseletű és egyuttal jó igyekezetű tehetséges tanulóknak ha:

a) szülők vagyontalanságát az illető poltikai hatóságtól kiállított (és a r. k. lelkésztől is aláírt) bizonyítvány igazolja; 1)

b) az előző tanévről szóló gymnasiumi bizonyítvány szerint erkölcsi magaviselete legalább szabályszerű volt s az egyes tantárgyakból legfeljebb csak egyetlen elégséges osztályzatot bir, a többi jeles és jó lévén;

c) a tanártestület a díjmentességre ajánlja.

4. §. Olyan tanulók kérvényét a kiknek bizonyítványa kevésbbé szabályszerű magaviseletet, avagy egynél több elégséges érdemjegyet tartalmaz, el nem fogadhatják; hanem a jelen szabályzatra való hivatkozással visszautasíthatják s a tandijfizetésre határidőt tűznek ki.

5. §. Elemi iskolai bizonyítványnyal kizárólag csak akkor lehet tandij-mentességért folyamodni, ha annak érdemjegyei mind jelesek és jók.

1) A melléklendő szegénységi bizonyítványban kitüntendő folyamodó szülő által a legközelebbi évben fizetett adó összege.

6. §. A tandij-mentességi kérvények minden tanév elején legkésőbb szeptember 15-ig az illető gymnasium igazgatóságánál adandók be. A tanártestület tartozik a kérvényeket még a szept. hóban tartandó ülésen lekiismeretesen tárgyalni s véleményét minden egyes folyamódora nézve jegyzőkönyvre venni. Az összes iratokat az igazgatók október 1-ig a főtanhatósághoz felterjesztetik, hogy az igazgató-tanács októberi rendes közgyűlésén végleg határozáshoz jusson. Fel nem szerelt vagy később beadott kérvények figyelembe nem vétetnek.

7. §. A tandij-befizetésre engedhető legvégső határidő november 15-ike, illetve a második felére nézve márczius 15-ike. A kik a jelzett határidőig a dandijt be nem fizették, sem az igazgató-tanács által a fizetés alól fel nem mentettek, a tanulók sorából kitörülendők.

8. §. A tandij beszédéről az illető igazgatók felelősök.

9. §. A jelen szabályzat a gymnasiumi Értesítőben közzétendő.

5. A tandijon kívül minden gymn. tanuló tartozik ifjúsági könyvtári illeték gyanánt 30 krt és „Értesítőre“ szintén 30 krt előre fizetni.

A potló-, javító-, valamint fölvételi vizsgálatok augusztus 31-én tartatnak meg. A javító vizsgálatok iránt folyamondványokat és alapítványi kérelmeket is rendszeren július 3-ig az igazgatósághoz be kell adni. A javító-vizsgálatokat a tanulók azon tanodánál kötelesek kiállani, melynél megbukottak, vagy azokat letenni elmulasztották. A fölvétel föltételei: jó sikerrel végzett elemi IV. osztály, vagy hasonfoku tanodák s az ezektől kiállított bizonyítvány. Különbözik pedig a mindenkire nézve köteles fölvételi vizsgálat tárgyai: értelmes magyar olvasás, a magyar nyelvtanból, az alaktan főbb részeinek ismertetése, jól olvasható diktandó írás és a négy alpművelet közönséges és törtszámokkal; a polgári iskolából jött tanulók a latin nyelvből fölvételi vizsgát tesznek.

6. A tanulók, valamint a szülők és gyámok is figyelmeztetnek az iskolai bizonyítványok megőrzésére; minthogy ezek másolatai az eredet elvesztését bebizonyító kérelem és e mellett kivált az érettségi okmányé sok nehézséggel állitható ki. Figyelmeztetnek továbbá a szülők és gyámok, hogy az évharmadi Értesítőket szorgalmasan vegyék át iskolázottjaiktól és azokat jól betekintve, írják alá, vagy magoknak megmagyaráztatva, más hiteles ember, jelesen a plébános ur által irassák alá, hogy ne csupán az érvégi bizonyítványból és így későn ébredjenek arra, hogy a fiók vagy gyámoltjuk elvesztegette a drága tanidőt és iskola évet.

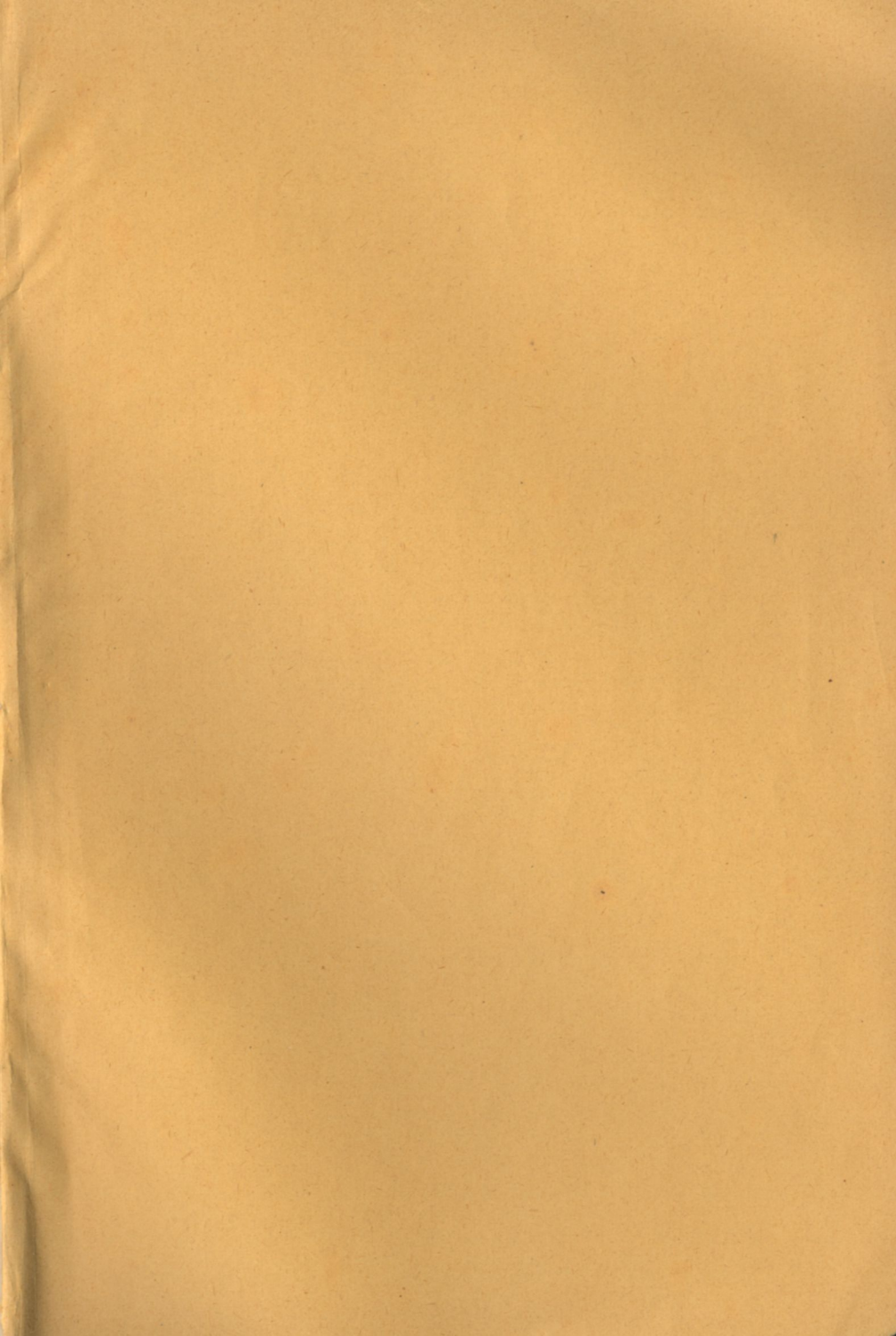
7. Az ifjak tankönyveiket a kölcsönkönyvtárból illő % mellett nagyobb részt beszerezhetik.

Csik-Somlyón, 1893. június 28-án.

Bánda Vazul,
főgymn. igazgató.

TARTALOM.

I. A csiksomlyói r. kath. főgymnasium magyar érmei	3. lap.
II. Adatok a lefolyt tanév történetéhez	21. lap.
1. A tanév tartama.	
2. Valláserkölcsei állapot.	
3. Egészségügy.	
4. Iskolai ünnepély és látogatás.	
5. Személyváltás a tanári karban.	
6. Fontosabb rendeletek és átiratok.	
III. Tanári testület	27. lap.
IV. A bevégezett tananyag	28. lap.
1. Rendes tárgyak.	
2. Rendkívüli tárgyak.	
V. Írásbeli tételek	44. lap.
1. Magyar dolgozatok tételei a felsőbb osztályokban.	
2. Írásbeli érettségi vizsgálat tételei.	
VI. Önképzőkör	46. lap.
VII. Tanszerek gyárapodása	48. "
1. Könyvtárak.	
2. Szertárak.	
VIII. Az ifjuság érdemsorozata	57. lap.
IX. Jótékonyosság	69. "
1. Adakozók.	
2. Segélyezés.	
3. Jutalmak.	
X. A gymn. kölsönkönyvtár állása 1892/3-ik tanév végével	72. lap.
XI. Finövellek	73. "
1. Seminarium.	
2. Internatus.	
XII. Statisztikai táblázatok	76. lap.
1. A tanulók általános áttekintése.	
2. Tanulás eredményének tárgy- és osztályonkénti áttekintése.	
3. Magaviselet, életkor és szállás áttekintése.	
4. Származási hely szerinti áttekintés.	
5. Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése.	
XIII. Meteorológiai észleletek	80. lap.
XIV. Figyelmeztető	81. lap.

1001